Pedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA“
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje $2.00
I Užmarį $3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokias drukus lietuviszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsirasziant "Lietuvą" reikia drangia ir prenumeratą prisiusti. Prisiundami pinigus adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and Languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 8 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 6 Kovo (March) 1903 m. Metas XI

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Lygiai kongresas kaip ir senatas daro visokias kliutis užgyrimui nupirkti nuo pranczuiszkos kompanijos garsų Panamos kanalą, kadangi tas isztikro tautos reprezentantų buvo pripažintas už geriausią ir abudu būtai davėtiesą prezidentui Rooseveltui užmegsti tarybas su pranczuiszka kompanija. Tarybos isztikro likosi užmegstos ir randas su pranczuiszka kompanija greitai susitaikė. Dabar vienog tie pats, kurie davė prezidentui tiesą pradėti tarybas, vėl daro visokias kliutis ir nori tą klausymą, ar su visu paszarvoti, ar nustumti ant tolesnio laiko. Gal per mažai magaryczių gavo. Rodosi vienog prezidentui pasiseks priverstit tautos reprezentantus pildyti tą, ką jie pats pirma už gerą pripažino. Tuom tarpu tautos reprezentantai ne pripažista už užganėdinanczias koncesijas pripažintas republikos Columbijos, per kurios teritoriją turės buti nukastas kanalas.

Prezidentas Roosevelt paskyrė savo privatiszką sekretorių George Cartelyon už naujai užgirtą prekystos ministerį. Mat prezidentas daro teip, kaip darė didžponiai paskutiniuose Lenkijos laikuose, kada visokius įtekmingiausius ir pelningiausius urėdus ponai pavesdavo savo giminėms ir draugams.

Prezidentas Kubos Palma pripažino Suvienytoms Valstijoms reikalaujamas Kubos portuose dvi anglių krautuves ir laivų stacijas Suvienytų Valstijų kariszkai laivynei. Kuom gi vienog Suvienytos Valstijos atlygis Kubai už tokią geradėjystę, už įsileidimą svetimų kariszkų pajiegų į savo krasztą. Prezidento užmanytiems paliuosavimams Kubos prekystai priesztarauja daugelis kongreso pasiuntinių ir senatorių, kurie visokiais dorais ir nedorais budais stengiasi užgyrimą kokių nors paliuosavimų jeigu ne pasiseks jų atmesti, tai bent ant toliau nustumti.

Virszininkas amerikoniszkos kariumenės, jenerolas Miles, kuris rodų ir reikalavimų nė karės ministerijos ne klauso, sugrįžo nuo savo kelionės ant Filipinų salų ir po Europą. Kad jenerolą Maskolijoj priėmė gana meilingai, isz to amerikoniszki laikraszcziai mena, buk Maskolija stengiasi visokiais budais Amerikai įtikti. Isztikro vienog karsztiems priėmimams Amerikos kariumenės virszininko, kuris net Suvienytų Valstijų karės ministerijos ne klauso, nieko ne reiszkia, kadangi Maskolijoj augsztesnes užimanczius vietas sveczius visada meilingai priima, net karės laike. Tokios mat Europoj nuo seniau iszsidirbo tarptautiszkos pasielgimo formos, ko Amerikos laikraszczių dauguma nežino ir per tai stengiasi isz menkų atsitikimų, neturinczių vertės, daryti didelius ir svarbius.

Ant Filipinų salų vėl smarkiau subruzdo pasikėlėliai, kurių daug atsirado net ant salos Luzon. Jenerolas San Miguel susiorganizavo pasikėlėlius, padalino juos į mažus pulkelius po 250 žmonių, kurie, reikalui atėjus, susijungia į kruvą ir po senovei užpuldinėja ant amerikonų. Provincijoj Rizal pasikėlėliams pasisekė apstoti kelis amerikoniszkų konstabelių pulkelius ir paimti į nelaisvę 30 jieszkotojų ir 10 konstabelių, bet pasikėlėliai atėmė nuo jų vien ginklus, žmones paleido. 16 mylių nuo Manilos, netoli Montaiban likosi apstotų 10 amerikoniszkų konstabelių. Pasikėlėliai pareikalavo nuo jų atidavimo vien ginklų, paczius žadėjo paleisti. Amerikonams vienog pasisekė prasimuszti ir tokiu budu jie isztruko isz pasikėlėlių parengtų kilpų. Susirėmimai buvo ir provincijose Albary ir Luzon. Isz to galima manyti, kad pasikėlimas priesz amerikonus ant Filipinų salų vėl atsinaujįs, jeigu dabartinių dar nedidelių pasikėlėlių pulkelių amerikonai greitai ne suvaldys.

Pietinė ir Vidurinė Amerika.

Nesutikimai terp Venezuelės isz vienos pusės ir Vokietijos, Anglijos ir Italijos sziuom kartu iszdilo. Venezuelė priėmė sziuom kartu visus Europos vieszpatysczių reikalavimus, tos vėl sutiko nuimti blokadą Venezuelės pakranczių. Galutinai vienog visi terp nesutinkanczių pusių nesutikimai bus iszriszti tarptautiszko santaikos sudo Haagoj. Tuli Amerikos laikraszcziai nužiuri ypacz Vokietiją ir Angliją, kad jos toliau jieszkos priekabių ir nesutikimų, erzinsis ir su kitoms pietinės Amerikos republikoms, ypacz su Kolumbija ir su Brazilija ant iszplatinimo savo įtekmės Amerikoj, kadangi nesutikimuose su Venezuele Suvienytos Valstijos ne parėmė Venezuelės, kaip Europoj tikėjo.

Tuli Amerikos laikraszcziai, žinoma sumanesniejie, supratę, kad vienos Suvienytos Valstijos ne turi pakaktinai pajiegų ant apgynimo garsios Monroes doktrinos, nori Vokietiją suriszti su Suvienytoms Valstijoms ant apgynimo tos doktrinos. Užmanymas tas vienog ne rado pritarimo ne tik vokiszkų laikraszczių, bet ir rando. Monroes doktrina nepripažinta kitų vieszpatysczių. Jeigu Suvienytų Valstijų politikieriai iszmislinėja ant savo naudos visokias doktrinas, tai jie privalo pats rupintiesi ir apie iszdirbimą atsakanczių pajiegų ant apgynimo tokių doktrinų; kiti, neturėdami sau naudos, ne mato reikalo krapsztyti isz ugnies bulves ant ne savo naudos. Nė jokia tauta be savo naudos kitai ne padeda.

Vokietija.

Tarnysta dabartinių Vokietijos parlamento pasiuntinių baigiasi 5 d. berželio szių metų. Tame mėnesyj atsibus nauji rinkimai. Dabar parlamente tvircziausia partija yra katalikiszkoji arba centrum, ji turi 102 pasiuntinius, po tai tvirczіausia yra socialistų partija: ji turi 58 pasiuntinius. Lietuviai savo balsais už apginėja savo reikalų iszrinko Macziulį, žindintą lietuviszkos motinos; tas vienog pasirodė biauriausios veislės iszgama, nes pats pristojo prie vokieczių konservatyvų ir vokieczіams pardavė lietuvių reikalus. Tegul bent berželio mėnesyj lietuviai nesiduoda isznaudoti visokioms iszgamoms, tegul tokiems ne duoda savo balsų, bet tegul balsuoja už tikrai žinomus, isztikimus gerus lietuvius.

Pereitą sanvaitę likosi prasalintas nuo vietos virszininkas Poznaniaus provincijos Bitter. Szitas bereikalo savo žiaurumu suerzino lenkus, o ne mokėjo įtikti ne tik augsztesnėms centraliszkoms valdžioms, bet nė savo sandraugams vietiniems augsztesniems urėdninkams.

Vokietijos valdžios, lenkų apgyventose provincijose, juo toliau, juo labiau pradeda sekti maskolių paveikslą: maskoliszkos valdžios persekiojime lietuvystės ir lenkystės ne aplenkia nė mažų vaikų, kurie juk tankiai nesupranta, ką daro, todėl ne gali už savo darbus atsakyti; Vokietijoj daro tą patį: dabar antai mieste Gniezne rengiama net dideli prova; apskųsti už politiszką suokalbį ant iszgriovimo Vokietijos vaikai lenkai, vietinės gimnazijos mokintiniai. Tokiais darbais ir persekiojimais lenkystės, kovojimu su vaikais Vokietijos valdžios paczios savę pastato ant iszjuokimo viso civilizuoto svieto.

Anglija.

Anglijos karalius, ant atidengimo parlamento perskaitė paprastą kalbą, kurioje iszreiszkė Anglijos padėjimą ir viltis rando. Savo kalboj karalius viską perstatė kuo geriausioje szviesoje. Net Arijoj ir pietinėj Afrikoj tikisi užganėdinanczias sanlygas iszdirbti, isz airių ir burų padaryti gerus, atsidavusius Anglijai ukėsus. Ar tas Anglijos randui teip lengvai pasiseks, galima abejoti. Tame net įtekmingiausias Anglijos ministeris, kolionijų ministeris Chamberlain prisilaiko kitokios nuomonės. Savo kalboje mieste Cape Town, pietinėj Afrikoj, Chamberlain apreiszkė, jog jo senos viltys, jog pasibaigus karei, isznyks rasiszki nesutikimai terp burų ir anglijonų Afrikoj, atsilankius czia, isznyko. Chamberlain iszreiszkė dabar nuomonę, kad nesikentimai terp pergalėjusių ir pergalėtų bus chroniszkais, pasikėlimai priesz Anglijos valdžią bus garbinami terp burų, todėl jie visada jieszkos tinkamos progos ant pasikėlimo priesz nekenczіamą Anglijos valdžią. Tą patį garsino juk ir laike karės visi geresniejie Anglijos laikraszcziai; Chamberlain todėl nieko naujo ne pasakė, patvirtino vien tą, ką priesz karę ir laike karės garsino visi doresniejie anglijonai, bet tam jis pats ne norėjo tikėti. Dabar karalius, prie atidarymo parlamento savo kalboj stengiasi visai prieszingas nuomones savo pavaldiniams įkalbėti.

Isz airių teiposgi Anglijos draugų ne padarys, kadangi prispaudimu dar nieks ir niekur draugų ne padarė. Airiai buvo Anglijos rando persekiojami per eiles szimtmecių, skriaudžiami visokiais budais. Argi už tas skriaudas dabar Anglijos karalius tikisi isz skriaudžiamų savo draugus ir padėtojus padaryti? Tas vienog nesiduoda lengvai padaryti, piktas visurgimdo apmaudą ir kersztą.

Italija.

Pereitą sanvaitę Ryme su didelėms iszkilmėms apvaikszczіojo 25 metines sukaktuves popiežiavimo Leono XIII. Ant iszkilmių isz visų katalikiszkų krasztų atkako apie 200000 sveczių. Leonas XIII popiežiauja jau 25 metai; turi jis jau 93 metus, taigi jau ne mažai iszgyveno ant szio svieto ir daug savo vientanczių italijonų padarė kardinalais ir ne mažai jų iszsiuntė į visokius grynai ir ne grynai katalikiszkus krasztus ant geresnės negu namieje duonos. Pasveikinimus jubiliatui atsiuntė krikszczioniszkų ir nekrikszczioniszkų krasztų valdonai; ne truko pasveikinimo ir nuo Amerikos prezidento. Su galingais Leonas XIII mokėjo geriau susitaikyti negu priesz jį valdęs katalikiszką bažnyczią Pius IX. Gal but, kad Leonas XIII katalikystei tuomtarpinės naudos nuo randų ir galingų valdonų daugiau iszderėjo, bet jis ne kartą smaugime silpnų, pavergtų, buvo padėtoju galingų persekiotojų. Gali jį todėl sveikinti galingi, myniojanti teisybę, bet ne silpni ir persekiojami; jų apgynėju Leonas XIII ne buvo.

Turkija.

Krikszczionių skerdynės Turkijoj, ypacz gi jos provincijoj Macedonijoj, nesiliauja. Europos vieszpatystės ant galo susitaikė ir nutarė pareikalauti vienbalsiai reikalingų ant praszalinimo kraujo praliejimo reformų. Maskolija ir Austrija, su pritarimu Vokietijos, Anglijos, Pranczuzijos ir Italijos padavė sultanui reikalavimus įvesti reikalingas ant apstabdymo skerdynių Macedonijoj, užgirtas dar ant Berlyno kongreso, reformas. Maskolija ir Austrija reikalauja paskyrimo generaliszko inspektoriaus isz krikszczionių, kuris galėtų daryti Macedonijoj, ką ponorės; toliau reikalauja reformos vietinės žandarmerijos, kuri butų po vadovyste europeiszkų oficierų.

Maskoliszkas randas uždraudė Maskolijos laikraszczіams talpinti straipsnius ne prilankius sultanui. Matyt tuom nori ir nuo griuvanczios Turkijos valdono dar ką nors iszlupti.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

Įvedus elektriszką szviesą Vilniuje, valdžios užklausė, ar katalikiszkoji dvasiszkija nesutiktų įtaisyti elektriszkus žiburius teipgi tulose savo bažnyczіose, kaipantai Katedros, Szvento Jono ir Auszros Vartų. Ar katalikiszkoji dvasiszkija tą propoziciją priims, nežinia, nors rėdos elektriszka szviesa butų daug praktiszkesnė, negu žvakės. Petropilyj, antai, katalikiszkoj szv. Katrynos bažnyczioj elektriszkі žiburiai įvesti likos dar 1890 metuose.

Vie-zpatystės roda nutarė Vitebsko centraliszką archivą senovės aktų knygų ir kitokių senų dokumentų perkelti į Vilnių. Ant užlaikymo tokio centraliszko archivo Vilniuje valdžios paskiria kasmet po 16700 rublių. Ant pargabenimo archivo ir ant įtaisymo naujų knygoms spintų likos, apart to, paskirta isz vieszpatystės iždo 1100 rublių.

Naujamiestyj (Vilniaus priemiestis) policija susekė slaptą deszrų dirbtuvę, kurią užlaikė tulas J. Gobis. Isz tirinėjimų pasirodė, kad Gobis pirkdavo nuo miesto rakalių pastipusius arklius ir kiaules ir isz jų dirbdavo deszras, kurias pardavinėjo žmonėms ir tokių budų varė gerą geszeftą. Suaresztuoti likos patsai fabrikantas Gobis ir pardavinėjus'ejie jam stipnas rakaliai Schulze ir Mecziskakov.

Ant Vilkmergės ulyczios sudegė dideli mediniai namai Soako. Ugnies padarytą blėdį rokuoja ant 4000 rublių.

Tulas Kotliar su peiliu nudurė 17 metų merginą Dreicar, kurios tėvas Szpitolės ulyczioj užlaiko dažytuvę. Kotliar tulą laiką dirbo Dreicaro dažytuvėj, bet paskui, dėlei kokių ten priežasczių, likos nuo darbo praszalintas. Taigi gal jis norėdams savo buvusiam darbdaviui atkerszyti jo dukterį nugalabijo.

Lygmalę doriszko nupuolimo Lietuvos sostapilyj parodo sekanti Vilniaus dieninių laikraszczių praneszimai: "Vilkmergės ul. po nr. 41, 11 sausio rastas 2 sanvaiczių pamestinukas." — "11 sausio į policiją atgabenta nuo ulyczios pakeltą kudikį, 3—4 sanvaiczių senumo." — "12 sausio ties Stolarskio namais, ant Aleksandro bulvaro, rastas 2 sanvaiczių kudikes." — "14 sausio ant Nikodėmo tarpgatvės policija rado pamestą dviejų sanvaiczių kudikį" — "15 sausio kiemo sargas Minikis atrado Brodo sode pamestą kudikio lavoną." — "15 sausio Archaniuolo ul. kiemo sargas rado į ryzus suvyniotą kudikį, senumo gal vieno mėnesio." — "Slovėnų ulyczioj prie Bulmeringo namų, 16 dieną sausio rasta 2 sanvaiczių kudikį." — "17 sausio Klioszto riaus ul. po nr. 13, ant trepų rado pamestą suvystytą dviejų sanvaiczių kudikį." — "Sausio 18 dieną policija rado Bennovskio sode pamestą ir bepradedantį iszsidėstyti kudikio lavoną, suvyniotą į purvinus ryzus", ir tt., kasdien po keletą. O jug ne viską laikraszcziai gauna pagarsinti. Panaszių atsitikimų, be abejonės, didesnė pusė dar liekas nežinoma, užslėpta.

Rusiszka ciesori-zka geografiszka draugystė szįmet rengia moksliszką ekspediciją po Lietuvą. Mieriu tos ekspedicijos yra tirinėti vietinių gyventojų kalbą, budus ir gyvenimo sanlygas. Tam tikslui paskirta likos komisija, susidedanti isz Kazaniaus universiteto profesoriaus Aleksandrovo — žinovo lietuviszkos kalbos ir slaviszkų tarmių. Vasarą ta komisija atsilankys į Vilnių.

Vilniaus gub.

Kaime Volodkuos (Godutiszkio val., Szvent. pav.) nakties laike užgimė ugnis. Kadangi jau visi žmonės buvo sumigę ir nebuvo kam umai gesyti, tai ugnis veik iszsiplatino ir į trumpą laiką sudegė visos asztuonių ukininkų triobos, gyvenamos, tvartai su gyvuliais, klėtys ir daržinės su paszarais. Tokiu budu asztuonios szeimynos neteko netiktai pastogės, bet ir visų savo turtų. Priežastis įvykimo ugnies nežinoma.

Pritardami p-nios Kovalevskos užmanymui, Radoszkovicų apielinkės dvarponiai nutarė sutverti "draugystę žmonių suszelpimui". Draugystės įstatymų projekte pasakyta, kad jos mieriais busią: materialiszkai aprupinti betur czius, kurie dėl senatvės, susižeidimų ar ligų neįstengia pats ant savo užlaikymo užsidirbti; duoti paszelpą ukininkams, sunkiai nukentėjusiems isz priežasties ugnies, vagysczių, gyvulių puolimo, neužderėjimų ir tt. Prisiraszantiejie į draugystę sąnariai moka įstojimo s rubl.

Pirmoje gruodžio mėnesio pusėj Vilniaus gubernijoj gaisrų buvo isz viso 51, isz kurių 14 įvyko dėlei neatsargaus apsiėjimo su ugnim, 7 dėlei negero užlaikymo dumtraukių ir negerai įtaisytų pėczių, 2 isz padegimų ir 28 isz nežinomų priežasczių. Gaisrų padarytą blėdį aprokuoja viso ant 80217 rubl.

Netikėtų mirczių per tą laiką buvo 8, užmuszysczių 1, negyvėlių rado 1.

Vagysczių papildyta 16, kuriose visokių daigtų pavogta vertės ant 1321 rubl. 63 kap., grynais pinigais 30 rubl.

Arklių pavogė: Vilniaus pavietyj 2, Trakų — 3, Lydos 9 ir Vileikos — 3, taigi isz viso 17 arklių.

Isz Vilkmergės pav.

Pereiti metai czianyksczіams ukininkams, ypacz smulkesniems, buvo labai nelaimingi. Dėl nuolatinių lytų ir szaltos vasaros vasarojai labai menkai uždėrėjo. Žirniai, ant paveikslo, vietomis visai supuvo beaugdami teip, kad prekės ant jų, palyginant su prekėms isz pereitų metų, szįmet labai augsztos. Kas vienog skaudžiausiai duodasi smulkžemiams ukininkams atjausti, — tai neužderėjimas bulvių, kurios, kaip žinome, yra svarbiausiu Lietuvos žmonelių valgio produktu. Su neužderėjimu vasaroju riszasi da ir kita ukininkų bėda, — stoka gyvuliams paszaro: kadangi nupiautų vasarojų negalima buvo szlapių vežti namo, tai jie, belaukiant giedros, teipgi ant laukų supuvo. Pievos ir-gi ne kaip sužėlė. Teisybė, ant augsztesnių vietų žolė buvo labai putki, bet kas isz to, kad nupiautą negalima buvo, dėlei lytų, iszdžiovinti, suvežtas gi szlapias namo szienas daržinėse sudegė, suplėko. Slėnisi-gi visai neiszpiauti pasiliko, kadangi visi buvo vandens užsemti. Vilkmergės pavietyj žmonės paprastai sėja daug linų, ne tiek ant savo paczių reikalų, kiek ant pardavimo. Isz-rinktais užsėmenis ir linus pinigais je daugelį savo gyvenimo skylių užkamszo, kaip antai samdininkams algas iszmoka, įsitaiso visokius prie žemdarbystės reikalingus padarus, svarbiausia gi skylė, kurią kasmet jie turi užkiszti, — tai visokios pagalves, visoki mokesczіai vieszpatystei. Szįmet linai nekokie užaugo, o prie to daugelyj vietų ir tie patys pakloti po sniegu pasiliko. Dejuoja biedni žmonėlės, bet ką daryti, — reik vargelį vargti.

N. M.

Isz Dvinsko, Viteb. gub.

Valdžia daleido miestui įkurti žemesnę amatų mokyklą ir prižadėjo isz vieszpatystės iždo duoti kasmet po 4670 rublių ant jos užlaikymo. Mokykla atsidarys nuo 1 liepos 1904 m. Miestui, turinczіam suvirszum 75 tukstanczius gyventojų, prie to sujungtam trimis geležinkeliais, tokia amatų mokykla be abejonės yra reikalinga.. Metinė miesto apyvarta siekia 10 milijonų rublių, abelna jo iszdarbystė apskaityta ant 1 milijono rublių; skaitlius yvairių amatininkų yra 1940. Iki szіam laikui Dvinske buvo tik viena privatiszka, žydų užlaikoma amatų mokyklą, kuri toli negalėjo visų reikalavimų užganėdinti.

Isz Gardino gub.

Gardino pavietyj policija susekė ir suaresztavo czielą szaiką arklivagių. Bėgyje paskutinių 5—6 mėnesių tos szaikos sanariai vienam tik Gardino pavietyj pavogė 12 arklių, o kiek kituose splinkiniuose pavieczіuose jie vagysczių papildė, iki szіol da pilnų žinių nesurinkta. Tie vagys paprastai mėgo vogti geresnius, ypatingai dvarponių važiuojamuosius arklius, ant menkų ukininkų arklių ne daug paisė. Suaresztuota iszviso 7 vagys ir 2 vogtų arklių prilaikytoju.

Isz Vitebsko.

Žemdarbystės draugystės direktorius Szervinski iszkeliavo į Amerika. Į Amerika daug keliauja, todėl nieko czia nepaprasto nebutų, tik tiek bėda, kad iszvažiuodams Szervinski drauge su savim iszsigabeno ir draugystės pinigus, keletą deszimczių tukstanczių rublių. Pasilikus draugystei be pinigų ir neįstengiant iszmokėti bankui procentus už skolas, bankas dabar užaresztavo visus draugystės žemdarbiszkus padarus ir maszinas. Sunku bus jai isz savo bėdų iszsikapstyti.

Programas Lietuvių Demokratų Partijos.

(3) (Projektas.)

III. Musu taktika.

Siekiu musų taktikos yra iszdirbti ir suorganizuoti sumanią politiszką partiją, kuri ilgainiui galėtų įvykdinti musų reikalavimus, veikdama visoj Lietuvoj vienokiu budu. Toksai įvykdinimas kaikurių isz musų reikalavimų tėra galimas tik įkunyjus musų siekiams, pabrėžtiems pirmoj dalyje skelbiamojo programo projekto. Neabejojame, juog abelnai musų visuomenė nėra pribrendus prie permainymo busimos autonomiszkos ir nepriklausamos kitoms vieszpatystėms Lietuvos, vienog tuos siekius iszrandame reikalingu pabrėžti susipratimui prakilnesnių musų visuomenės gaivalų, kurie sulyg szių tolymesniųjų reikalavimų geriaus galės permanyti szių dienų įvairių luomų tautiszkai-politiszkus reikalavimus. Tuo tarpu mums neina apie tobulą iszaiszkinimą pamatų tos busimos Lietuvos ir tvarkos, kokią joje mes sziandien norėtume užvesti. Daryti tai mes galėtume tik su pagelba svajonės, kuriai neprivalo buti vietos programe; mes stengiamės atkreipti didesnę atydą ant to kas sziandien yra ir kaip negeistinus dabarties apsireiszkimus bėgyj tolymesnio gyvenimo praszalinti; mums rodos, juog užtenka tik paprastų ramszczių prie szių siekių, pagražinimą ir jų papuoszimą padarys kiekvieno fantazija atskyriai. Teip, kalbėdami apie musų siekius, mes nieko nesakome apie szių dienų kariumenės praszalinimą, apie tai, kokiu budu bus padarytas paskirstymas busimos Lietuvos turtų, kokiu budu rupinsimės apie žmonių apszvietimą, apie jų gydimą, apie jų kasdieninį darbavimąsi ir t. t. Neabejojame, kad visus sziuos klausimus sąnariai atskyrų luomų sulyg jų dabarties padėjimo turės savotiszkai iszriszti, atskyrius duoti papuoszimus tai busimajai Lietuvai, nors visi szie luomai sutinka, juog dabartinis padėjimas yra biaurus ir reikalaujantis permainų. Tokiu budu visus sziuos luomus mes vienyjame ne sulyg to, ko kiekviena isz jų reikalauna galutinai, bet sulyg to, kas sziandien lygiai visiems kenkia, kas lygiai visus laiko suvaržęs. Tokiu varžuomuoju sunkumu ir yra politiszkas Maskolijos jungas, kuriam esant tolymesnis tautos bujojimas nėra galimas. Tiesa, ne visi luomai vienodai atjauczia szį jungą — tai pridera kaip nuo jų dabarties padėjimo, teip ir nuo laipsnio jų apszvietos. Bajorai ir szeip didžturcziai nejauczia kai-kur szio jungo, nes ir po juo jiems nebloga gyventi, o nužlugtieji medegiszkai gaivalai, kaip darbininkai, ukininkai, smulkųs pirkliai ar amatininkai nepermano szio jungo sunkumo dėlei stokos apszvietos. Kadangi aprupinimas padėjimo szių nužlugtųjų yra galimas tik įvykus nau jai Lietuvoje tvarkai, todėl jie sulyg savo reikalų gali reikalauti szių permainų ir įvykdinimo naujos tvarkos — tame jų iszrokavimas. Todėlei tik ant szių luomų mes galime tvirtai pasitikėti, tuo tarpu kaip luomai musų dvarponių, dvasiszkijos ir apskritai piniguoczių, galėdami prie dabarties padėjimo savo reikalus apginti, gali visi nenorėti įvykdymo szių permainų. Tiesa, sziandien ir szie luomai kenczia kai kurius persekiojimus, kurie nedaleidžia p lnai bujoti jų užmanymams, kaip tai, jiems uždrausta užiminėti vietas administracijoj, uždrausta tverti liuosai draugystes, uždraustas žemės pirkimas, įvesti ypatingi tarifai jų iszdarbiams sulyg kitų ir t. t. Bet jeigu szie persekiojimai butų atmesti, tai jų mintise mažai tepasiliktų jieszkinių, kurie pralenktų valdžios siekius. Atsimindami apie tai, mes labiausiai privalome užsiimti pagerinimu padėjimo nužlugtųjų gaivalų musų visuomenės, nes troszkimas szio pagerinimo lieka sujungtas su troszkimais naujos tvarkos paczіame Lietuvos politiszkame rėdyme. Nors mes ir neapkalbėjome ir neiszdėstėme szios dienos reikalavimų darbininkų luomos, bet pakraipa szių reikalavimų aiszki jau dėlei vieno nurodymo ant jieszkinų Lietuvoj veikianczios Social Demokratiszkos Partijos. Skirtumą tuose jieszkiniuose randame tik tame, juog mes reikalauname prilaikymo szio luomo, tuo tarpu kaip socialistų partijos reikalauna permainų jų gyvenime, kaip abelnai ir visos draugijos, paremtos sziandien ant privatiszkos savasties. Pagerinimas darbo sanlygų, sumažinimas darbo dienos, padauginimas algos ir rupesczіai apie kuoplacziausią apszvietą dėlei jų pasilieka ir musų programe.

Placziaus iszdėstėme reikalavimus musų ukininkų, nes tarpe jų, kaipo skaitlingiausio visuomenės gaivalo, užsilikusio lietuviszku, iszrandame labiausiai reikalingu pasidarbavimą. Politiszkas szio luomo susipratimas po teisybei liudys ir tautos susipratimą ir bus stipriausiu ramszczіu supamatavimui busimos Lietuvos autonomijos etnografiszkose ribose.

Politiszkam susipratimui kaip szio, teip ir kitų luomų, mes patariame tverti po visą Lietuvą atskiras kuopeles, susipratusiss sulyg jų tautiszkai politiszkų ir medegiszkų reikalavimų. Szios kuopelės privalo pasilikti tais žiburėliais, apie pasirodymą kurių Lietuvoje jau anksczіau kalbėjome.

Praplatinimui platesnio politiszko susipratimo patariam naudotis politiszkai tautiszka literatura, įtaisymu vieszų pasisznekėjimų, skaitymų, tolius teatrų, gegužinių, tautiszkų szvenczių, apvaiksztinėjimų myrio dienų svarbiausiųjų musų rasztininkų ir sziaip veikėjų. Vietoj paprasto blaszkinėjimo knyguczių ar atsiszaukimų tarp žmonių, nepripratusių prie skaitymo patariame pirmoj eilioj naudotis gyvu žodžiu ir todėl stengsimės užlaikyti tam tikrus agitatorius, kokie lankytųsi ir turėtų sznekas yvairiuose Lietuvos kampuose. Platinimo atsiszaukimų arba proklamacijų neatmetame, kadangi jie dažnai sujudina apskriczio mintis ir pripratina musų visuomenę kalbėti apie svarbius jai reikalus, bet vietoj jų augszczіaus statome organizavimą nors mažo burelio žmonių susipratusių, kurie tolesniai jau rupintųs apie prilaikymą lietuvystės savo apskrityje.

Kadangi musų reikalavimai užlieczia ne vien valdžią, bet ir musų visuomenę ir jos atskiras ypatas, tai vietinėms kuopelėms reikia stropiai daboti atlikimą szių reikalavimų. Prie szių pastarųjų galima priskaityti užlaikymą lietuviszkos kalbos kaip vieszame draugijos gyvenime, teip ypacz musų bažnyczіose, kame dažnai lenkiszkajai kalbai užleista yra privilegiruota vieta. Užlaikymo ir paguodojimo szios kalbos reikia reikalauti nuo kiekvieno visuose atvėjuose, kaip tai smulkiaus nurodyta musų programe.

Tolesniai svarbiausiu reikalu szių kuopelių pasilieka darbavimas prie musų jaunuomenės mokinimo. Atmindami, juog szioj jaunuomenėj visa musų tautos viltis, privalome ginti ją nuo isztautėjimo ir teip ją ugdinti, idant isz jos musų tauta turėtų didžiausią naudą. Tam tikslui mokintiniai kiekvienos mokslainės privalo buti aprupinami kaip sulyg lietuviszkos literaturos, teip lygiai ir visų tautoje kįlanczių rupesczių, ar užmanymų. Ypacz priseina pratinti nuo mažumos prie idėjos, juog lietuviai pabaigę mokslus privalo pasilikti tėvynėje ir darbuotis ant jos naudos. Tie, kurie dėlei kokių nors priežasczių peržengė szį priedermę, privalo stengtis sugrįžti, neveizėdami į medegiszką nepasivedimą, o jeigu jau pasiliko svetur, tai savo turtais privalo szelpti likusiuosius savo kraszte. Szelpimas jaunuomenės, mokslan einanczios, tur but daromas butinai, jeigu szi jaunuomenė jau yra palinkusi prie sukavimo savo spėkų tėvynės labui. Tam tikslui visur Lietuvoj privalo tvertis draugystėlės rinkimui pinigų suszelpimui besimokinanczios jaunuomenės, ir kiekviena szeimyna privalo sutikti ant užmokėjimo paskirto jos mokesczio tam tikslui.

Lygiu budu pridermė szių kuopelių pasilieka priturėjimas visų nukentėjusių dėlei savo tautiszko ir politiszko darbavimosi, o teipgi priturėjimas partijos raszliavos

ir rasztininkų. Rinkimai pinigų iszleidimui knyguczių ir atsiszaukimų, o teip-gi politiszkiems prasikaltėliams, kankintiniams, privalo buti daromi kuoplacziausiai.

Pripratinimui kaip ukininkų teip ir kitų luomų prie principo, juog jie visur privalo pątįs save valdyti, patariame tverti įvairias draugystes ar bendrybes apginimui savo luominių reikalų ir t. t. Sulyg ukininkų valdymo patariame prikalbinėti ir agituoti tarpe jų, idant jie naudotųsi isz leistų jiems tiesų patiems valdytis valscziuje (gminoj). Žinoma, ukininkų kersztai priesz vyresnybę, kaip tai atsisakymas nuo mokėjimo mokesczių, nuo rinkliavų kokioms nors ikonoms, nuo mokėjimo algos rasztininkams ar mokintojams dėlei jų nedorumo, neapseis be aukų, bet vis tai nenueis ant niekų. Valdžia, pajutus žmonių susipratimą ir jų kersztą, turės szį bei tą duoti. Szie kersztai ir pasikėsinimai, ar tai valscziuje ar tai parapijos reikaluose, pagimdys didesnę vienybę tarp žmonių, kurie pažįs srcziaus savo prieszių nedorybes. Pagiriame teip gi rinkimą tarp žmonių paraszų, ar tai praszant leidimo lietuviams spaudos, ar dėlei kitų reikalų. Nesvarbu, kad szie maldavimai nepasieks savo tikslo, bet jie pratina žmones prie bendro veikimo.

Baigdami sziuos kelis žodžius apie taktiką, norime pasakyti apie budą musų elgimosi sulyg svetimtauczių. Atmindami savo pamatinį ramstį, juog „Lietuva-lietuviams", mes stengsimės apie užlaikymą dabartinių etnografiszkų Lietuvos rubežių, idant nutautinimo vilnis į Lietuvą toliaus nesilietų. Gyvenantieji-gi sziandien ant lietuviszkos teritorijos, ar tai jie butų svetimtaucziais, ar nutautusiais lietuviais, privalo pilnai paguodoti musų tautiszkus reikalavimus ir jiems nesiprieszinti. Jokios neapykantos priesz svetimtauczius mes nekeliame, bet besigindami namie nuo svetimtauczių mes visur ir visados stengsimės suszelpti ir suremti savuosius ir atsiradus piktiems užgricvimams isz pusės svetimtauczių, gįsimės ir kovosime priesz juos. Ypatingo atžvilgio reikalauja santikiai su lenkais, kurie nesiliauna kaikur skrieti savo idealus Lietuvoj, jungdami ją prie Lenkijos. Priesz tai mes priesztaraujame ir atmetame bent kokį jų vadovavimą musų reikaluose, nors neatmetame solidariszko su jais veikimo kaip lygiai ir su kitais svetimtaucziais, kaip latviai, finai, mažrusai ar baltgudžiai, kurie tik pasirengę yra kovoti su valdžia vardan geresnės ateities.

15. XI. 1902.

Isz Amerikos.

Duonos jieszkotojai.

ELLIS ISLAND, N.Y. Sunkios gyvenimo sanlygos, kokios vieszpatauja Europoje, vercia beturczius jieszkoti sau duonos kąsnio kitose szalyse, ypaczai Amerikoj. Bėda tik, kad vargszų gyvenimas visur beveik toks pat, ir Suvienytose Valstijose gal da sunkesnis, negu kur kitur. Bet žmonelės vis-gi nori iszbandyt, ar nesuras sau kur nors geresnės laimės. Pereitą sanvaitę į New Yorką pribuvo isz viso net 6000 emigrantų, kuriuos atgabeno pribuvusiejie garlaiviai: "Germanic" 175 emigrantus; "Cita di Napoli" 1020; "Bulgaria" 1051; "Island" 69; "Lucania" 350; "Philadelphia" 300; "Perugia" 1080; "Gallia" 700; "Carthaginian" 64 ir "Graf Waldersee" 1359. Daugybė isz pribuvusių ateivių dėl visokių priežasczių likos ant Ellis Island sulaikyti, o apie 100 sugrąžinta atgal. Dėlei tokio milžiniszko pripludimo ateiviai negali visi esancziuose dabar emigrantų namuose sutilpti, ir emigracijos komisija reikalauja, kad jiems butų paskirti da kiti namai.

Del meiles nusižude.

NEW ORLEANS, LA. Vieszmamyj Victor Hotel nusižudė dvi jaunos ypatos, tula Ella Atkins ir Folger Green. Priežasczia tos patžudystės, kaip pasirodė isz palikto jų laiszko, buvo tai, kad juodu buvo labai į viens kitą įsimylėję, bet tėvai jokiu budu nenorėjo daleisti jiems apsivest. Pabėgę isz namų, besislapstydami nuo tėvų persekiojimo, jie atvyko į minėtą vieszmamį ir nutarė geriau abiems drauge numirti, negu kada nors persiskirti, ką jie ir padarė. Mergina Atkins nusinuodijo su pagelba morfinos, o jos numylėtinis Green sau gyslas perpiovęs numirė.

Daug sniego.

CHEYENNE, WYO. Pietinėj dalyj Wyoming valstijos pereitą sanvaite siautė smarkios viesulos su sniego pustymais. Sniego tiek pripustė, kad net geležinkelių trukių bėgiojimas turėjo apsistoti. Kiti pasažieriniai trukiai turėjo ant pusiaukelio apsistoti ir likos visiszkai sniego užneszti. Arti miestelio Lusk užpustyti likos du trukiai, kuriuose randasi visas kavalerijos regimentas. Visi iki sziol daryti pasistengimai atkasti užpustytus giliai trukius pasiliko be pasekmės.

DENVER, COLO. Ant geležinkelio linijos Leadville, Colorado & Southern R.R. dėlei daugybės pripustyto sniego trukiai visiszkai apsistojo bėgioję. Keletas pasažierinių trukių likos giliai sniego užneszti.

Susekti galvažudžiai.

NEW YORK, N.Y. Vietinė policija susekė czia czielą bandą italų, kurie ant isznaudojimo asekuracijos kompanijų pildydavo biauriausias galvažudystes. Jie mat užasekuruodavo gyvastį savo moterių ir dukterų, tankiausiai be jų žinios, ir paskui užasekuruotasias galabindavo su mieriu gauti jų posmertinę nuo kompanijų. Isztirta likos, kad tokiu budu jie nugalavo su virszum 30 moterų ir merginų.

Kaujasi už svetimą kailį.

NEW YORK, N. Y. Kaip jau žinome, laike "boxerių" sukilimo Chinuose likosi užmusztas Pekine kunigužis Altwater su savo szeimyna. Užtai Suv. Valst. valdžios privertė Chinus užmokėti 34663 dol. atlyginimo ir sztai dabar nužudytojo giminaicziai kaujasi terp savęs, katram isz jų turi tekti tie pinigai už kunigužio kailį. Kam teks — neteks, o advokatams vis teks.

Vilkai pabego.

BRAZIL, IND. Isz pribuvusio į czia "Dice of Death" žvėrinczius klėtkų iszsilaužė szeszi vilkai ir pabėgo. Trys pabėgėliai likos sugauti, bet kiti pasilikę bėgioja po miestą ir ne mažai blėdies gyventojams daro, įsilauždami į visztinyczias ir kitus menkai subudavotus tvartus. Vienas žmogus teipgi likos jų gerokai apdraskytas.

Norejo nunuodyti.

INDIANAPOLIS, IND. Ant skundo paczios likos suaresztuotas czia tulas William Vermillion isz Zanesville, O. Jis prisipažino, kad su pagelba užnuodytų cukrinių jis norėjęs nunuodyti savo dvejetą vaikų ir paczią, su kuria jis nuo tulo laiko gyveno persiskyręs.

Drąsus vagiliai.

LOS ANGELOS, CAL. Du apsimaskavę plėszikai sulaikė bėgantį czia elektriszką tramvajų, kuriame keliavo 32 pasažieriai, ir visus juos privertė atiduoti jiems savo pinigus, laikrodėlius, žiedus ir kitus brangesnius papuoszimo graznus. Apiplėszę tokiu budu pasažierius ant 800 doliarų, vagiliai iszszoko isz tramvajaus ir pabego.

Žmonių geradejai.

NEW YORK, N.Y. Multi-milijonierius John D. Rockefeller pagarsino "Standard Oil" kompanijos akcijonierių dividendus, kurių abelna suma yra 20 milijonų doliarų. Isz tos sumos pacziam Rockefelleriui pripuola 8000000 dol.

Szalcziai Texase.

GOLIAD, TEXAS. Netoli nuo czia, netoli upės kranto rado kunus 6 suszalusių mexikonų. Jie buvo kitoj upės pusėj svecziuose pas pažįstamus ir grįždami namon, visi suszalo. Terp suszalusių yra 3 vaikai.

Expliozijos.

NEW YORK, N. Y. Lafayetto kariszkam porte, amunicijos rume įvyko 13 colių granato eksplozija, kurios likos keturi žmonės užmuszti, du mirtinai ir 7 lengviau sužeisti.

Laivas nuskędo.

NORFOLK, VA. Pasažierinis garlaivis "Olive", plaukiantis isz Franklin, Va. į Edenton, N. C. 18 vasario likos audros apverstas ir paskandintas. Iszsigelbėjo tik 5 žmonės, kiti visi, skaitliuje apie 20, prigėrė.

Nelaime kastynese.

DURLEY, WIS. Ashland kastynėse No. 7 įgriuvo žemės, kurių vienas darbininkas, Oscar Anderson, likos užmusztas.

Kelione in sziaurius.

NEW YORK, N.Y. Oficieras Peary rengiasi sekantį pavasarį pradėti kelionę į sziaurių žemgalį, jeigu tik pasiseks jam surinkti tam tikslui 150 tukstanczių doliarų. "Peary Arctic Club" prižadėjo jam tokią sumą surinkti.

Gaisrai.

PITTSBURG, PA. Czionai sudege geležies liejinyczia firmos Thomas Catlins Sons Company. Ugnies padarytą blėdį aprokuoja ant 200000 dol.

PORT HURON, MICH. 18 vasario sudegė czia vienas isz didžiausių miesto vieszmamių, St. Clair Hotel. Ugnyj pražuvo dvi ypatos — vieszmamio tarnas Worthy ir ugnagesis Campbell. 3 ugnagesiai likos sunkiai, bet ne mirtinai, apdeginti. Ugnies padarytą blėdį apskaito ant 100 tukstanczių dol.

MONSFIELD, O. Netoli nuo czia gulincziam miestelyj Ashland sudegė "Opera Hous" ir keletas szale esanczių mažesnių krautuvių, teip-gi miestelio knygynas. Isz viso ugnis padarė blėdies ant 60-000 dol.

SPRINGFIELD, O. Vasario 19 dieną sudegė czia naujai pastatyti Young Men Christian Ass'n namai, Fountain teatras ir keletas krautuvių. Ugnies padaryta blėdis iszneszа apie 300 tukstanczių dol.

CEDAR RAPIDS, IA. Vasario 20 d. sudegė czia didelis vieszmamis "Clinton Hotel", prie ko 20 žmonių liepsnose pražuvo ir daugybė likos pavojingai apdegintų. Apart žmonių gyvasczių ugnis padarė blėdies ant 200000 dol.

HOUGHTON, MICH. Czia sudegė keletas smulkesnių krautuvių.

MARION, ILL. Czionai ugnis teipgi ne mažai blėdies pridirbo, iszdegindama keletą didesnių pardavinyczių. Blėdį aprokuoja ant 3000000 dol.

Galvažudystes.

COSHOCTON, O. Netoli nuo czia ant vieszkelio surado sniego pusnyje lavoną, kuriame pažinta tulą John Monk. Galva jo buvo visiszkai suskaldyta. Budams mieste, tuloj karcziamoj jis rodė visiems savo maszniukę, kurioj buvo nemažai popierinių doliarų, taigi menama, kad kas nors pasigobėjęs ant jo pinigų, pasekė jį ir nugalabijo, o lavoną paslėpė sniego pusnyje. Galvažudžių nesusekta.

ST. LOUIS, MO. Vienoj restauracijoj pritarnautojas Baumer užszovė tulą darbininką Butler, už tai, kad tas nenorėjo iszgerti pasiulyto jam vandens stiklo.

EASTMAN, GA. Tulas Cook, paėmęs kirvį, suskaldė savo paczai galvą, užmuszdams ją tokiu budu ant vietos. Ant sudo jis iszpažino, kad jis esąs įsimylėjęs į kitą moterį, su kuria užmanęs apsivesti, o kadangi jo pati stovėjusi jam ant kelio, tai jis ją nugalabinęs.

Nelaimes ant geležinkeliu.

NEWARK, N. J. Bėgantis visu smarkumu Delaware, Lackawanna & Western geležinkelio trukis užbėgo ant skerskeliu bėganczio tramvajaus, kuris buvo pilnas pasažierių, daugiausiai keliavusių į mokyklas vaikų. Tramvajus likos visai trukio sutrupintas, prie ko 8 žmonės tapo užmuszti ir 25 sužeisti. Tarp tų paskutinių randasi keletas mirtinai sužeistų.

ST. PAUL, MINN. Czionai susimuszė du bėganti isz prieszingų pusių tavoriniai trukiai, prie ko likos užmusztas konduktorius P. Kelly.

INDIANAPOLIS, IND. Terp Berea ir Lindale ant geležinkelio susimuszė du trukiai, vagonai susidaužė ir jų griuvėsiai užsidegė. Kiek iki sziol žino, prie to penki paczto urėdninkai likosi užmuszti.

Isz darbo lauko.

¶ BOSTON, MASS. Austuvių darbininkų straikas iszsiplatino beveik po visą Naująją Angliją. Teip Dover, N. H. nuo pereitos sanvaitės straikuoja 2500 verpėjų už tai, kad kompanijos vertė darbininkus dirbti ilgiau paskirto laiko. Oxford, Me. sustraikavo verpėjai, dirbantiejie Robinson Woolen Mills verpinycziose. Adams, Mass. straikuoja audėjai fabrikuose Graham & Clark. Darbininkai New England Cotton Yarn kompanijos straikuoja, reikalaudami padidinimo mokesties už darbą ant 10 procentų.

Teipgi ir kitų pramonės szakų darbininkai Naujoj Anglijoj veda kovą. Amesbury, Mass. tęsiasi straikas vežimų dirbtuvių darbininkų. Darbdaviai jokiu budu nenori straikieriams pasiduoti ir vis tikisi, kad jų vietas įstengs užpildyti scabsais. Miestuose Haverhill, Lynn, Exeter, Keene, Manchester ir kituose straikuoja kurpiai. Sullivan kompanijos fabrikuose straikuoja 200 maszinistų. Westerly, R. I. rengiasi į straiką taszytojai granito už tai, kad kompanijos nenori pripažinti jiems naujos mokesties skalės.

¶ Pereitą panedėlį Bremene (Vokietijoj) buvo sustraikavę 1500 darbininkų, dirbanczių ant sziaurvokiszkojo Lloydo dokų. Priežascia užgimimo straiko buvo tai, kad kompanijos be jokios priežasties buvo nuo darbo praszalinę vieną darbininką. Praszalintasis likos atgal į darbą priimtas, ir straikas užsibaigė.

ST. LOUIS, MO. Wabash geležinkelio linijos užveizdos pagarsino, kad nuo szio laiko visi konduktoriai ir trukių tarnai visų į vakarus nuo Mississippi gulinczių geležinkelių linijų gaus padidintą mokestį.

¶ SPRINGFIELD, ILL. Ant Illinois valstijos kalnakasių konvencijos nutarta unijos virszininkams pakelti algas. Orgsnizacijos prezidentas turės gauti 125 dol. vietoj 90 dol. ant mėnesio.

Valstijos Illinois legislatura užgyrė aprubežiuoti vaikų darbą. Kastynių savininkams uždrausta priimti į darbą kastynėse vaikus, neturinczius 16 metų amžiaus. Toliaus užgirta, kad kastynių inspektoriai nebutų paczių kastynių operatorių paskiriami, bet žmonių balsavimais renkami. Valstybinė kastynių inspekcija turi susidėti isz penkių ypatų, tarp kurių turi but 2 kalnakasiai, 2 savininkai kastynių ir 1 inžinierius.

NEW YORK, N.Y. Czianykszcziai rubsiuviai, skaitliuje apie 10 tukstanczių darbininkų, gavo pakėlimą mokesties ant 20 iki 40 procentų.

ISZ

Lietuviszku dirvu.

Musų melagiai.

„Nesidyvikite, svietas nori buti vestas nuo gero kelio ant szuntakių" — sako tulas musų rasztininkas. Sziądien ant žemės nėra stipriau įsivieszpatavusio daikto, kaip melagystė. Melagystė, tarsi biaurus maras, yra užkrėtus visą žmoniją, neduoda nė ant valandėlės atsidusti, užmuszdama augsztą, prakilnią žmonių dvasią. Sziądien svietas teip yra pripratęs prie melagystės, kad rodosi be jos visai negalėtų apsieiti ir gyventi. Gudrus melagiai, matydami minių nesupratimą, naudojasi isz to jų nesupratimo ant kiekvienos vietos ir prie kiekvienos atsitinkanczios progos. Ar imsime perkratyti abelną žmonių surėdymą, ar atskiras draugijos szakas, visur atrasime melagystę suleidusią savo szaknis. Apie praszalinimą melagystės, anos visų vargų ir nelaimių motinos, o įkunyjimą teisybės į draugijos gyvenimą, mes galime sziądien vien kalbėti.

Ir mes, lietuviai, nėsame gryni nuo szių juodų szlakų, ypatingai sziame darbe atsižymi tuli musų rasztininkai, laikraszczių žinių padavėjai. Apie skelbiamas slaptas ir atviras melagystes tarp lietuvių pajudino klausimą p. Karvojus "Žvaigždės" No. 5. ir tuomi suteikė progą ir man keletą žodžių pratarti. P. Karvojus, apreikszdamas apie pabertus ant musų lietuviszkos dirvos kukalius, klaidingai nurodė kaltininkus, kurie aną negerą sėklą sėja. P. Karvojus ir jo pritarėjai sako, kad perstatyme dalykų netikroje szviesoje atsižymi daugiausia du musų laikraszcziai („dvi sesutės"). Taigi jieszkant toliau kaltininkų sztai atrandame "Žvaigždės" No. 5 korespondenciją isz Edwardsville isz 19 sausio. Raszėjas, apsireiszkęs buvęs ant prakalbų, pranesza, su linksma szirdžia, apie sukviestą S. L. A. kuopos susirinkimą, ir tikrai begėdiszkai perstato kalbėtojus kaip ne žmones, tik baisius sutvėrimus, kurie vietoje kalbėti, vien pliovoję ant Dievo, kunigų ir tikėjimo. Ar sziokis darbas p. Karvojui patinka, asz nežinau, bet noriu užtėmyti, kad czion yra nė vien kaltė praneszėjo žinių, bet ir "Žvaigždės" — katalikiszko laikraszczio, skelbianczio neva teisybę ir dorą, o talpinanczio savyje melagystes. Panaszią žinią galima buvo užtėmyti ir isz Forest City, kur raszėjas dar toliau iszvažiavo ir nepasigailėjo purvų nepatinkancziems ypatoms apdrėbti. Akyva, isztikro, kad p. Karvojus, kalbėdamas apie melagystes, szitokius darbus užtyli, ir da akyviau, kad szie apsurdai yra skelbiami vardan iszaugsztinimo tikėjimo, o pažeminimo laisvamanių ir „szliuptarnių". P. Karvojus savo rasztuose, talpinamuos "Žvaigždėj", daug myli kalbėti apie skelbiamas slaptas ir atviras melagystes, bet ant nelaimės ir pats nuo szių biaurių ydų nėra liuosas. P. Karvojus paszvenczia daugiausia darbo ant iszniekinimo nepatinkanczių sau ypatų, turis magų apetitą ruszyti apie ypatą Dr. J. Szliupo, nors pats pripažįsta, kad sziokis p. Kar. darbas yra nuobodus, negeras. Tik, mano p. Karvojus — visgi reikia nežinantiems įkalbėti, kad Szliupas yra bedievis ir nieko gero neveikiantis ant lietuvių tautos labo. Didelė, anot p. K. — dro Szl. kaltė, kad jis nė vieno kunigo į Ameriką neparkvietė. Ar d-ras Szl. parkvietė nors vieną kunigų ar ne, lietuviszka visuomenė ant to svarbos nededa, nors gerai žinome, kad Szliupas patarė Shenandorieczíams parsikviesti kun. A. Burbą, ką noroms nenoroms pripažįsta ir p. Karvojus. Pribuvus kun. A. B. į Ameriką d-ras J. Szl. su velioniu atskyrė lietuvius nuo lenkų ir jie du buvo pirmutiniai Amerikos lietuvių budintojai. Nesigilinant toliau į d-ro J. Szl. nuveiktus darbus vis-gi reikia pripažinti, kad Szliupo darbai atveria darbus visų sziądieninių Amerikos lietuviszkų kunigų suėmus į kruvą. Jeigu d-rą J. Szl. lietuviai garbina ir guodoja už jo nuveiktus ant tautiszkos dirvos darbus, tai didžiausią guodonę turėtų jam atiduoti musų kunigai, nes tik per Szliupo pasidarbavimą kunigai sziądien turi minksztas ir riebias vietas; jei ne Szliupas, tai da ir sziądien nevienam butų reikėję skusti bulves surukusiuose kliosztorių kambariuose ir vilkti varginą gyvenimą. Bet musų kunigai laiko i senos patarlės, už gerą piktu užmoka. Gilindamėsi toliau į p. Karvojaus rasztus, atrasime ir daugiau jo netikroje szviesoj perstatytų dalykų. Teip, pv., p. Karvojus sako: „Sziądien blogi rasztai: Tikyba ar mokslas, Krumplių Jonas ir kitos szaszlavos yra labiau prasiplatinę tarpe lietuvių negu geri" (suprask Pekla, Dogmatas apie pragarą ir tt.). Ant kiek p. K. czion pasakė teisybės, pamatysime žemiau. Asz pažįstu tulą vaikiną, kuris užsiima pardavinėjimu knygų ir per pastarus porą metų žymią dalį knygų yra tarpe lietuvių paskleidęs. Paklausykime, ką jis sako: „Gadynė, kada lietuviai užsiganėdino skaitydami Bromą ir Peklą su giesmėmis jau pasibaigė. Sziądien žmonės žengia pirmyn, smelkiasi prie mokslo. Lietuviai teipgi nesilieka nuo kitų. Lietuviszkų knygų skaitytojus galime paskirstyti į tris dalis. Pirmutinė dalis, t. y. jaunoji karta geidžia žinių apie surėdymą pasaulės, iszsitobulinimą žmogaus proto ir tt. Antroji dalis, prie kurios priklauso didis nuoszimtis musų moterių, užsiganėdina „Pekla" ir „Tukstanczių ir viena naktų". Trecziojigi, ir tai didžiausioji, nieko neskaito, užsiima vien girtuokliavimu, kazyromis ir kitais blogais darbais". Asz turiu pridurti, jog ant pastarosios dalies paremta sziądien kunigų karalystė, szie yra stiprus pilioriai aklo tikėjimo. „Kas gi butų, kad visi pradėtų skaityti?" — klausia p. Karvojus, ir pats atsako: „Tada nebutų nė vieno kataliko, aklo kuniginio". Tacziau nereikia nusiminti, lietuvių protas blaivus ir ateis gadynė, kada atsidarys visų akys. Kad musų mislys blaivosi, parodo sziądien musų tautiszki darbai, aukos ant reikalų apszvietimo ir kylanti musų literatura. Kada visi lietuviai, anot p. Karvojaus, nustos buti „akli kuniginiai", tada skelbiamos melagystės turės isznykti ir vietoje neapykantos užvieszpataus meilė.

Ant galų galo dar noriu užtėmyti apie trecziąą p. Karvojaus pažadintą klausimą, ar dera daryti atmintį neužsitarnavusiems vyrams. Rodosi, szis klausimas p. Karvojų neturėtų apeiti, kadangi atmintį daro neužsitarnavusiam tautiecziui vien velionio draugai. Iszleista moksliszka knygelė velionio atminczai vis gi turės savo svarbą. Bet czia yra kita priežastis: p. Karvojus sako, kad velionis numiręs be paskutinių sakramentų, ir tapęs palaidotas ant protestonų kapinių, tai vis tiek, kad butų pasilikęs sudegintas bedieviszkoj (?—Red.) krematorijoj. Nors jis, budamas gyvas, butų atlikęs milžiniszkus darbus ant pakėlimo savo tautos, — jo darbai yra nieku! J. Grieżlė.

Isz Brooklyno, N. Y.

Sziame mieste skaitlius apsigyvenusių lietuvių yra nemažas, pertai ir lietuviszkų draugysczių randasi czia gana daug, daugiausiai vienog pagelbinės, skaitlingos sąnariais ir gana turtingos. Tautiszkos-gi draugystės visai apleistos. Teip antai T. M. D. kuopą, socialistų kuopą, S. L. L. kuopą ir kitas turinczias augsztesnius mierius draugystėles palaiko tik keletas prakilnesnių sąnarių, mitingus laiko nereguliariszkai, tankiausiai sykį ant metų. Didesnė ir tvirtesnė yra jau S. Daukanto draugystė, kurios sąnariai dalinasi į tris skyrius: vieni užsiima perstatymu teatrų, antrieji mokinasi dainų, treti — muzikos. Perstatymas teatrų ir davimas koncertų įvyksta vienog labai retai. Priežascžia to yra stoka Brooklyne atsakanczių tam tikslui svetainių, o patys lietuviai sau tokią svetainę įsitaisyti savoms spėkoms neįstengia. Pinigų į draugystės kasą įplaukia mažai, o mokytojams muzikos ir dainų reikia brangiai mokėt; teip kad galiaus draugystė ant savo metinio susirinkimo nutarė net sumažinti lekcijas, pakol į kasą pribus daugiau pinigų. S. Daukanto draugystės mieriai, kaip matote, yra gražus, gaila tik, kad lietuviszki jaunuomenė nenori ją paremti, į ją prisiraszyti. Stoka ypaczai merginų, kurių prie giedojimo visada yra per mažai. Mat atvykus į Ameriką persimaino lietuvaiczių budas. Antai Lietuvoj nerasi nė vienos mergelės, kuri nemylėtų dainų; dainuoja, net laukai skamba — nė natų nereikia. Czionai gi musų lietuvaitės, tartum nelaisvėn parduotos, sėdi sau namie, arba „paintėms" neszioja alų girtuokliams. Nesupranta musų merginos, kad dainos ir teatrai dailina žmonių jausmus ir puoszia tautą. Senovėj musų tauta buvo garsi kaipo dainų žemė, nuo dainų visos placzios Lietuvos girios skambėjo. Bet senovės žmonių jausmai nebuvo teip iszdirbti, apie iszlavinimą balso mažai rupinosi; geresniu dainininku rokavo tą, kurs geriau galėjo iszrėkti. Dabar kita gadynė. Žmonių jausmai labiau iszsidirbo, o su tuo iszsidirbo ir pajautimai dailos. Neužtenka todėl riksmo dainoje ir muzikoj, bet reikia kad joje butų harmonija, daila, ir kad tam iszreikszti, reikia iszlavintų balsų ir mokėjimo jų sutaikyti, suvesti į harmoniją. Tam tikslui yra natos, parodanczios dainos meliodiją ir kaip prie to balsą pritaikyti. Lietuviszkoje kalboj dainų su pritaikytoms natoms nedaug turime, bet visgi iszleidimai D-ro V. Kudirkos ir L. Eremino gali tuo tarpu musų reikalavimus isz dalies pakakinti. Reikia tik, kad lietuviai suprastų gražumą ir naudą dainų ir tvertų skaitlingesnes dainininkų draugystes ir skaitlingiau į beėsanczias prisiraszytų. K. Balcziunas.

Isz Waterbury, Conn.

Neiszpasakytas sujudimas terp Waterburio lietuvių; vieni kitus mokina, — keikia, jie terp savęs barasi, peszasi ir keikiasi. Kad terp lietuvių — prastų darbininkų atsitinka nesutikimai, neįstabu, bet paskutiniame laike net doros mokintojai viens kitą į pragarą gramzdina. Sztai, vasario 8 d. 1903m., zokoninkas Saurusaitis iszkeikė neprigulmingą kun. V. Dilionį, o paskutinis ketina Saurusaitį iszkeikti. Su zokoninko pagelba Hartfordo vyskupas Tierney visoje savo dejecezijoje liepė iszkeikti neprigulmingą kun. Dilionį. Airių kunigai nemokėdami atskirti lietuvių nuo lenkų, keikė, visi kaip vienas, "polenderių" kunigą. Mat kunigėliai turbut, patingėję pasiteiraut, bereikalo paleido teip nemielaszirdingą szuvį į nieko nekaltus lenkelius. Zok. Saurusaitis reikalauja, kad dar sykį Dilionis butų, kaipo lietuvis ekskomunikuotas, kadangi dabar abejoja apie "vožnumą" su klaida padarytos ekskomunikos.

Lietuviai, nenorėdami, kad juos zokoninkas-teologas visados keiktų, jau buvo kartą pas vyskupą su praszymu, kad atsiimtų tą isz dugno griebusį mokslą tėvelį". Dabar raszosi visi savo vardus, jog nenori daugiaus pasilikt su minėtų zokoninku ir jei vyskupas neiszklausys praszymo parapijonų, tai lietuviai szauksis prie augsztesnės dvasiszkos valdžios. Kas toliaus isz to visko iszeis, tai laikas parodis.

Davatka.

Isz Walkers Mills, Pa.

Czia darbai kastynėse eina tuo tarpu ne blogai, į dvi sanvaiti darbininkai uždirba po 20—25 doliarus. Vargas vien yra su pragyvenimu, kadangi sunku kur boardą gauti. Apart kastynių czia kitokių darbų nesiranda. Teisybė, vedamas czia dabar yra naujas geležinkelis, kurs, kaip sakoma, turėsęs sujungti Pittsburgą ir Chicago, bet tie darbai pavesti vien italams - darbininkams, kurių daugybę pargabenta isz New Yorko, teip kad kitiems darbą czia negalima gauti.

Lietuvių gyvena mažas burelis, yra tik dvi szeimynos ir trys pavieniai lietuviai. Gyvena visi sutikime ir tuli priguli į szv. Antano draugystę Carnegie, Pa. Draugystė ta gerai pasilaiko ir tarp jos sanarių jokių vaidų negirdėti. Daugelis jų myli skaityti laikraszczius ir naudingas knygeles.

Vasario 13 dieną czianykszcziose kastynėse likos sunkiai sužeistas lenkas, kurį krintanti isz virszaus uola buvo prislėgus teip, kad vos gyvą jį iszėmė. Nugabeno jį į Pittsburgo ligonbutį, bet vargiai beiszgys.

Jonas Makanauckas.

Isz Lawrence, Mass.

Vasario 14 dieną apsivedė czia vienas lietuvis, Ipolitas Krukonis. Už paczią apsirinko jis sau ne lietuvaitę, bet finlandietę. Szliubą ėmė pas kn. Gricių, So. Bostone. p. Krukonis yra geras lietuvis, mylintis savo tautą ir žmogus apsiszvietęs. Negalima todėl jį peikti, kad už draugę savo gyvenimo paėmė svetimtautę, kadangi tarp lietuvaiczių jis sau atsakanczios nerado. Kaltė czia puola ant paczių lietuvaiczių, kurios ne mėgsta apsiszvietimo nė szvarumo, o per tai ir prakilnesni lietuviai, nesurasdami tarp jų atsakanczios sau draugės, priverti yra jieszkoti jų terp svetimtauczių.

Buvęs ant veselių.

Isz Crystal Falls, Mich.

Darbai einasi czia labai gerai, geležies kastynėse dirba dieną ir naktį ir darbą nesunku gauti. Lietuvių yra czia keturios szeimynos ir apie dvideszimt pavienių. Sausio 11 dieną kastynėse likos užmusztas lietuvis Jonas Sakalauskis, 19 metų senumo, paeinantis isz Vilniaus gub., Trakų pavieczio, Valgunų kaimo. Į Ameriką atkeliavo priesz szeszis mėnesius ir czia nelaimingąji smertis patiko. Palaidojome jį ant vietinių katalikiszkų kapinių.

V. N.

Isz Riverton, Ill.

Czianykszcziai lietuviai tautiszkai visi yra užmigę. Laikraszczių nė knygų nemėgsta skaityti, bet užtat mėgsta skaityti stiklus saliunuose ir trinti alkunes į barą. Savo durnoms galvoms žmonelai mano, kad skaitymas laikraszczių ir knygų žmogų apkvailina, per tai ir szalinasi nuo jų. Ne, broliai, skaitydami naudingus rasztus jus apsiszviestumėt savo protą, kurį be paliovos mirkote svaiginancziuose gėrimuose ir pasiliekate ant visko aklais.

Rivertonietis.

Dėlei Shenandoah'io Liet. Muzikantų surinktų ant straikierių naudos aukų.

Mes, brooklyniecziai, da priesz Naujus Metus pareikalavome atskaitos nuo Shenandoah'io Lietuviszkų Muzikantų, rinkusių aukas ant naudos straikuojanczių angliųkastynių darbininkų, ant ko jie, tai gi muzikantai, buvo surinkę suvirszum 1300 doliarų, tarp tų arti 700 dol. surinko vien Brooklyne. Ant musų reikalavimų muzikantai pagarsino „Lietuvos" nr. 1, 1903 m., kad jie surinkę vos 1186.62 doliarų, isz kurių dalį davę straikieriams, dalį pasidalinę tarp savęs (17 muzikantų, kiekvienas ėmęs po 19 dol., iszviso 323 dol.) ir dar gražį suma, suvirszum 500 doliarų pasilikę pas muzikantų kasierių Ch. Norkeviczių. Taigi, kad jau tie pinigai nepateko tiems, kam visuomenė aukavo, taigi vargo prispaustiems mainieriams, o dabar, pasibaigus straikui, nėra ko jau beszelpti, mainierių unijai teip gi neverta pavesti, kadangi ji savo kasą papildo isz sąnarių mokesczių, tai mes, Brooklyno aukautojai, užmanome, kad tie pinigai, suvirszum 500 doliarų, esanti kasieriaus Ch. Norkeviczius rankose, butų padalinti į dvi lygi dali, kurių viena pereitų fondan ant stipendijų ir szelpimo mokslan einanczios lietuviszkos jaunuomenės, antra dalis — ant suszelpimo kankintinių.

Brooklyno aukautojai:
Petras Draugelis,
Jonas Naujokas,
Vincas Martinaitis,
Petras Palubinskas,
Antanas Milleris,
ir kiti.

Brooklyno lietuviai padavė svarbų užmanymą. Aukautojai isz kitų miestų tegul tą užmanymą apsvarsto ir iszreiszkia savo nuomones. Visuomenės aukauti pinigai neturėtų žuti privatiszkų ypatų rankose, bet apversti ant visuomeniszkų musų tautos reikalų. Brooklyniecziai, paduodami savo užmanymą, suprato svarbiausius musų tuotarpinius reikalus.

Sulyg Shenandoah'io lietuviszkų muzikantų atskaitos, tilpusios „Lietuvos" nr. 1, 1903 m., nuo savęs patėmysime, kad paduota jų atskaita yra nepilna, neaiszki ir gimdanti nužiurėjimą sulyg jos teisingumo. Muzikantai parodo, kad jie surinkę iszviso aukų $1186.62 (prie ko smulkesnės surinktos aukos nepriskaitytos). Isz tos sumos jie sau už savo triusą atsirokavę iszviso $323, kalnakasiams davę $150. Atitraukiant tai nuo abelnos sumos surinktų aukų $1186.62, turėtų liktis pas muzikantus da $713.62, o ne $513.62, kaip tai jų pagarsinta. O kur da smulkesnės aukos, kurių teipgi keletas deszimczių doliarų surinkta? Ant pagarsintos „L." nr. 1 muzikantų atskaitos mes tą syk jokių patėmyjimų nedarėme, pasitikėdami, kad pats aukautojai nužvelgs jos nepilnumą ir pareikalaus nuoseklesnės rokundos. Ikisziol vienog niekas tame neatsiliepė.

Redakcija.

Dėlei busianczio Susiv. L. A. seimo.

BROOKLYNO Susiv. L. A. 38 kuopa, kaipo parengėja busianczio Susiv. Seimo, užmano, kad seimas atsibutų paskutinėse sanvaitės dienose del sekanczių priežasczių: 1) Pradedant seimą sanvaitės pradžioj, rengėjai jo, delegatai ir lankytojai turėtų sugaiszti visą sanvaitę, kadangi pasilikusias porą ar vieną dieną po seimui iki nedėliai neparanku jau butų savo kasdieninį darbą bepradėti; o jug visi mes esame beturcziai darbininkai ir sugaiszinta nuo darbo diena visada atsiliepia ant musų vargingų uždarbių. Jeigu-gi seimas prasidėtų nuo ketvergo, tai reikėtų sugaiszti tik tris paskutines dienas. 2) Centraliszkas Komitėtas užmanė, kad laike seimo butų duotas perstatymas dramos „Mindaugis". Tai dramai perstatyti reikia nemažai kasztų, kadangi aktorių rubai ir kitokios reikalingos draperijos brangiai atseina įgyti. Pradedant seimą sanvaitės pradžioj negali tikėtis, kad tie kasztai apsidengtų, nės žmonės — darbininkai, užimti darbu, mažai ant perstatymo atsilankys; kitaip butų, jeigu seimas atsiliktų pabaigoj sanvaitės, kuomet žmonės turi užtektinai laiko ir, be abejonės, ant spėktaklio nepatingėtų skaitlingai susirinkti. 3) Didžiojo Naujorko kolionijose gyvena daugybė lietuvių, kurie pabaigoj sanvaitės teip gi galėtų ant seimo atsilankyti ir ant kurių busimas seimas turėtų didelę įtekmę, pajudindamas jų tautiszką dvasią. 4) Mes, rengėjai seimo, galėtumėm drąsiai paneszti kasztus ant iszpuoszimo svetainių ir surengimo koncerto.

Žodžiu sakant, musų kuopa, kaipo parengėja seimo, reikalauja, kad seimas atsibutų pabaigoj sanvaitės, teip kad žmonės turėtų užtektinai laiko ant visų iszkilmių atsilankyti. Pirmas seimo delegatų susirinkimas, pagal musų kuopos nutarimą, turi but ketverge, 21 d. gegužio 1903 m. Meldžiame visų Susiv. kuopų szį musų įneszimą apsvarstyti ir nuomones sulyg busimo seimo per laikraszczius pagarsinti.

Susiv. L. A. 38. Kuopos
Prezidentas K. Balcziunas,
Raszt. Juozas Szunskis

Isz visur.

¶ Darbininkų straikai Siberijoj. Įvykusiejie pereitų metų pabaigoj Siberijos darbininkų straikai parodo, kad darbininkų judėjimas czia juo toliau juo didesnį pobudį priima, ir kad savo kovą už pagerinimą buvio jie ir czia pasekmingai veda. Teip antai pradžioj spalių mėnesio Krasnojarske sustraikavo 1500 geležinkelių darbininkų už tai, kad jiems mokestis už darbą niekada nebudavo re-

guliariszkai iszmokama. Iszsyk darbininkai kreipėsi su savo reikalavimais prie geležinkelių užveizdos perdėtinio, ir tas jiems prižadėjo, kad alga bus jiems ant toliaus visada reguliariszkai iszmokama. Bet savo prižadėjimų neiszpildė. Tada darbininkai demonstrativiszkai nusidavė pas gubernatorių. Toje kelionėj policija visoms pajiegoms stengėsi demonstrantus iszvaikyti, bet jai tas nepasisekė. Atėjus prie gubernatoriaus namų, darbininkus priėmė policijos szėfas ir pareikalavo, kad jie iszrinktų isz savo tarpo reprezentantus, su kuriais jis pasikalbėsęs. Darbininkai vienog atsisakė savo reprezentantus rinkti, idant tokiu budu valdžia nepalaikytų jų už straiko vadus ir ne suaresztuotų. Tada policijos szefas patsai pasirinko isz jų keturis darbininkus ant pasisznekėjimo, o visiems kitiems įsakė iszsiskirstyti. Darbininkai vienog neiszsiskirstė ir apie porą valandų visi stovėjo prieszais gubernatoriaus namus, laukdami savo pasiuntinių pasirodymo. Galiaus tie pasirodė ir praneszė savo sandraugams, kad gubernatorius paszaukęs pas savę geležinkelių užveizdos perdėtinį ir prie jų įsakęs jam, kad algos darbininkams butų kuoveikiausiai iszmokėtos ir kiti jų reikalavimai iszpildyti. Tokiu budu straikas užsibaigė ramiai ir darbininkai pilnai laimėjo. Pabaigoj spalių mėnesio įvyko geležinkelių darbininkų straikas Irkutske. Czia straikavo apie 200 darbininkų ir jie teip ilgai gubernatoriaus namų neapleido, pakolaik tas ne įsakė geležinkelių užveizdos perdėtiniui visus straikierių reikalavimus iszpildyti.

Toliaus vienas geležinkelių darbininkų straikas užgimė dėlei sekanczių priežasczių. 22 rugsėjo dieną sibiriszkų geležinkelių perdėtinis apgarsino padavadyjimą No. 192, pagal kurį likos uždrausta iszduoti kelionės bilietus darbininkams, kurie nėra atkeliavę isz kitų apygardų, bet czia pat į darbą priimti; kelionės bilietus galima iszduoti tik tiems, kurie yra pribuvę isz kitur, ir tai tik tada, kada policija surinks apie juos reikalingas žinias, apie jų paėjimą, gyvenimo vietą ir pasivedimą. Szitas padavadyjimas buvo ne ant syk sudarytas ir apgarsintas, bet įvestas iszpalengvo, ir kada įnėjo į pilną vartonę, ant darbininkų turėjo skaudžiai atsiliepti. Jie pakėlė todėl protestą, bet kadangi valdžios ne paklausė ir savo padavadyjimų ne atszsukė, 14 lapkriczio dieną visi dirbantiej e Krasnojarsko geležinkelių dirbtuvėse darbininkai darbą pametė. Negana to, jie ir kitiems ant trukių dirbantiems tarnams įsakė pamesti darbą, teip kad Krasnojarsko geležinkelio stacijos virszininkas savo perdėtiniams pasiuntė sekanczią telegramą: "Dėlei darbininkų sukilimo ir jų pasistengimų neprileisti prie pildymo savo tarnysczių dirbanczių ant trukių tarnų, asz neimu ant savęs atsakymo, jeigu trukiai apsistos bėgiojė." Galiaus 21 d. lapkriczio Omsko geležinkelių darbininkai, skaitliuje apie 3000, teipgi sustraikavo. Straikas czia vestas buvo su didesniu įnirtimu, kurs galiaus perėjo į atvirą kovą su pasiųstais ant straikierių kazokais. Kova buvo kruvina, joje žuvo nuo kazokų kirczių apie szimtas su virszum darbininkų; kazokų gi eilėse buvo keliolika užmusztų ir apie septynias deszimtis sužeistųjų. Bet kova buvo darbininkų laimėta: 24 lapkriczio dieną ant visų sibiriszkų geležinkelių linijų likos iszsiuntinėtos telegramos: "Geležinkelių ministerio įsakymu padavadyjimas No. 192 liekasi panaikintas." Teip tai užsibaigė kova, isz kurios darbininkai izėjo pergalėtojais, ir panaikinimas minėto padavadyjimo sulaikė sukilimą darbininkų ant stacijos Nižny Udinsk, kur toks sukilimas buvo jau surengtas.

‖ Vasario 25 dieną popiežius Leonas XIII Ryme szventė 25-metines sukaktuves savo popiežystės. Ant iszkilmių pripludo svieto daugybės, apie 300 tukstanczių isz svetimų szalių. Į Vatikaną sveczius įleista tik pagal bilietus. Dovanų popiežius aplaikė: tiarą, vertės 25 tukstanczių doliarų, apie 80 tukstanczių doliarų pinigais ir szeip visokių smulkesnių dovanų vertės ant kelių deszimczių tukstanczių doliarų. Tą savo jubilėjų popiežius szvenczia jau antru sykiu. 25-metines sukaktuves szventė jis, kaip žinome, jau pereitą metą, kadangi kardinolai, bijodami kad popiežius umai nenumirtų, per ką jie netektų progos surinkti milijonus petragraszių, tą popiežiaus jubilėjų parengė vienais metais ankscziau. Szįmet gi yra tikrasis jubilėjus ir — antra piutis.

‖ Francuzijoje, kaip žinome, valdžia uždarė visas kliosztorių užlaikomas mokyklas, nors tam kaip kur žmonės prieszinos ir kėlė maisztus. Tokie sumiszimai ir dabar kai kur įvyksta. Teip antai pereitą sanvaitę kaime Saint Meen zokoninkės buvo atidariusios valdžios uždraustą mokyklą, į kur tuojau atvyko pulkas žandarų su mieriu zokoninkes pabausti ir mokyklą vėl uždaryti. Zokoninkėms į pagelbą pribuvo apie 300 kaimieczių ir jie pradėjo kelti maisztą, rėkdami: "szalyn su valdžios padavadyjimu!" Sumiszimai vienog likos umai užgesyti ir seserys – zokoninkės prižadėjo mokyklą tuojau uždaryti.

‖ Laikraszcziai pranesza, buk Barcelonoj, Iszpanijoj, anarchistai nulaikė susirinkimą, ant kurio tulas vokiszkas inžinierius perstatęs plianą, kokiu budu geriausiai butų Vokietijos ciecorių nužudyti. — Be abejonės szis praneszimas bus tik paczių laikraszczių pramanytas, kadangi anarchistai savo plianų, ypacz suokalbių ant valdonų gyvasties, niekada jug viesai ne gali daryti, nes už tai patektų į valdžių rankas, kuri jug savo prieszų ne glosto.

‖ Mercige (Rheinland) ties miesto galvos namais rado didelę nuo 450 gr. sunkią dinamito bombą padėtą, kurios liontas buvęs padegtas, bet paskui užgesęs. Jeigu butų įvykus bombos ekspliozija, visi namai butų buvę suardyti. Miesto galva apgarsino tukstantį markių dovanų tam, kurs iszduos kaltininką.

‖ 23 d. vasario Vokietijoj ir sziaurinėj Amerikoj siautė smarkios vėtros kurios daug triobų sugriovė ir pagimdė daug gaisrų. Kaime Huertien vėtra sugriovė 92 triobas; Kleinberge sudegė 44 triobos. Galicijoj, mieste Dolina sudegė 100 triobų.

‖ Milijonierius Andrew Carnegie nuvyko į Haagą ir czia nori nupirkti dalį miesto, kurs pirmiau prigulėjo Saksonijas – Weimaro didhercogiszkai szeimynai. Ant nupirktos miesto dalies Carnegie norįs iszstatyti "Santaikos palocių."

‖ Pagal "Bureau Veritas" praneszimą bėgyje pereitų metų ant vandenų pražuvo isz viso 1111 laivų, tarp kurių 786 žėgliniai laivai, neszanti savyj 329781 toną sunkenybių ir 325 garlaiviai, neszanti 441036 tonas sunkumo.

‖ Apielinkėse Cadiz, Iszpanijoj, pereitą sanvaitę siautė baisi viesula, kuri daugybę blėdies pridirbo. Daugybę namų iszvartė, žmonių ir gyvulių užmuszė, o ant jurių keliolika žvejų valczių paskandino

‖ Petrapilyj nežinomi vagiliai nakties laike įsilaužė į szv. Izaoko katedrą pavogė tris diemantus, vertės apie 50 tukstanczių rublių. Diemantai buvo įsodinti į rėmus Motinos Dievo paveikslo.

‖ Angliszkas garlaivis "Kelvinside", kurs 1 vasario dieną iszplaukė isz Buenos Aires, nuskędo. Laivo kapitonas ir 8 keleiviai prigėrė.

‖ Miestelyj Pulovec, Podolijoj, užgimė ugnis, kuri į trumpą laiką sudegino 200 namų. Liepsnose pražuvo teipgi 12 žmonių.

‖ Apie Florenciją (Italijoj) dega Vallombrosta giria. Szale gulėjęs kaimas Medici likos visai iszdegintas.

Darbininkų bedarbė Londone.

Bedarbė Londone neiszpasakyta: žmonės nežino kur jieszkoti, kur sau darbą rasti. Anglai darbininkai iszrado ypatingą budą apsigynimui nuo bado. Socialistų Partiją (Social Democratic Federation) suszaukė visus bedarbius, ypatingai tėvus szeimynų, kuriuos surinko į didelius pulkus ir marszuoja Londono ulycziomis iki Hyde Park'ui ir atgal. Tokios demonstracijos daromos yra kasdien. Isz pradžių policija, norėdama isz tų demonstracijų padaryti "politiszką judėjimą", o bedarbius perstatyti "maisztininkais", padavė demonstrantus į policijos sudą. Magistratas vienog užvestą policijos bylą atmetė ir reikalaujamus kasztus už užvedimą bylos teipgi atmetė. Policijos lydimi bedarbiai ir po sziai dienai demonstruoja ir renka tam tikslui ypatingai įtaisytomis skrynutėmis aukas, kurias sugrįžę atgal iszsidalina. Svetimtaucziai, iszimant žydus, prie tokių demonstracijų neprisideda, nes, pagal jų nuomonę, yra tai atviras elgėtavimas. Lietuvių bedarbių nėra daug, bet uždarbiai ant tiek maži, jog iszsimaitinimas yra surisztas su didelėms sunkenybėms.

Dailidės, dirbanti prie rankų darbo, jau nuo poros mėnesių pilnos darbo dienos neiszdirba. Siuvėjai, bambusų darbininkai atjauczia teipgi didelę bedarbę. Darbas prie kendžių buvo dar iki sziol užganėtinas, bet paskutiniam laike, kaip patyriau ir nekaip eina.

Kipszuks.

MOKYKLOJE.

— Keleriopos rųszies yra spėkos?

— Trejopos: kuno spėka, dvasios ir policijos spėka.

Vietines Žinios.

— Ateinanczią nedėlios dieną, 7 valandą vakare, aptiekoj Dro Graicziuno, ant kertės 18 ir Union str. atsibus susirinkimas "Auszros" Dr tės, turinczios už mierį szelpimą besimokinanczios lietuviszkos jaunuomenės, žinoma tokios, isz kurios ateitėj lietuvystė galėtų naudą turėti. Smagu butų matyti juodidesnį suprantanczių reikalą lietuvių burelį, norinczių į tą draugystę prisiraszyti ir tuomi jos spėkas sudrutinti.

— Pereitą pėtnyczią prisiegdintųjų sudas prasudyjo ant 35 metų kalėjimo tulą George Stone, kurs Turner viesznamyj nuszovė juodveidį Robertą Nelson. Stone teisinos, buk negras buvęs užsimojęs ant jo su peiliu, todėl jis ant apsigynimo paleidęs į jį kulką, bet buvusi prie to tarnaitė paliudyjo, kad negras nieko rankoj neturėjęs ir visai nebandęs ant savo prieszo užpulti, kuomet tas su szaltu krauju iszsitraukęs revolverį ir nelaimingą juodveidį ant vietos paguldęs.

— Per 15 metų kunįgavęs, baptistų kunįgas Lamartine Hall atvyko į Chicagą ir czia persisamdė už klerką rakandų krautuvėj po nr. 385, 55 ul. Dirbdamas krautuvėj jis pradėjo vaginėti isz jos daigtus ir slapta gabenti namo. Sugautas vagystėję jis teisinasi dabar tuomi, kad jam kunįgaujant ir mokinant žmones teisingumo ir doros, parapijonys jį tiesiog iszjuokdavę. Taigi dėl žmonių nedėkingumo jis metęs kunįgystę ir pasiėmęs už kito amato — vagystės, nors dabar supranta, kad ir tas amatas esąs niekai.

— Pereitą sanvaitę, naktį isz pėtnyczios į subatą South Chicagoj apdegė lenkų Nekalto Prasidėjimo bažnyczia. Zakristija, kur ugnis pirmiausiai prasidėjo, sudegė visiszkai, o bažnyczioj, apart kitų daigtų sudegė vienas altorius ir pora brangių abrozdų. Blėdies padaryta ant 9 tukstanczių dol.

Draugysczių Reikalai

PRAKALBOS.

Newark, N.Y. Vietine T. M. Dr-tes Kuopa, ant paminejimo persikeitimo baudžiavu 20-metinio "Auszros" spindulio jubilejaus, 5 d. Kovo sz. m. svetainej po nr. 209 Ferry st. (netoli Hamburg place) parengia progresiviszkas prakalbas. Ceremonija prasides 8 val. vakare. Laikus perkratines savi ir svetimmiescziai kalbetojai. Visi vietiniai ir aplinkiniai szirdingai užpraszomi.

Newark'o T. M. Dr-tės Kuopa.

NewYorkiecziams ir aplinkinams.

Utarninke, 3 d. Kovo, 8 val. vakare, po nr. 103 Grand St., Brooklyne Dre Johanna Želviene isz Plymouth, Pa. laikys prakalba. Todel visus tautiecziu kvieczìame atsilankyti, ypatingai moteris ir merginas, pasiklausyti mokintos moteriszkes prakalbos, o daug svarbaus ir naudingo kaipo moterys iszgirsite. Inženga visiems dykai.

Prakalbu Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo brolio, Jono Bataiczio, Kauno gub., Raseiniu pav., Vidukles parap., gyveno Chicagoj. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Stan. Bataitis,
133 S. Main St., Shenandoah, Pa.

Pajieszkau Jono Jurgelio isz kaimo Ožnugares ir Vinco Eirkio isz kaimo Paszeszuves, abu Batakiu parap. Greitai atsiszaukite ant adreso:
Antanas Bauža,
Box 52, Thorp, Wis.

Pajieszkau savo vyro, Ignaco Žebrio, Kauno gub., Panevežio pav., Palevenes parap., metai atgal kaip iszvažiavo in Chicaga. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Mrs. Urszule Žebriene,
Box 144, Clinton, Ind.

Pajieszkau savo draugo Frano Levanaviczius, Suvalku gub., Krokelaukio parap., kaimo Masztareliu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:
M. I. Urban,
830 W. Longave., Du Bois, Pa.

Pajieszkau savo draugo, Franciszkaus Langaiczio, Kauno gub., Raseiniu pav., girdejau kad isz Holyoke iszvažiavo in Waterbury, Conn. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Jos. Rupszis,
181 McMure ave., Allegheny, Pa.

Pajieszkau Jono Valincziaus, Kauno gub., Raseiniu pav., Jurbarko parap., kaimo Kuturin. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Kazimieras Saveikus,
Box 163, Vandergrift, Pa.

Pajieszkau Vinco Katiliaus, metai atgal dirbome sykiu Anglijoj, girdejau kad per Kaledas iszvaževes Amerikon. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
P. Jankauckas,
E. Bay Lodge, Osterville, Mass.

Pajieszkau savo brolio, Karolio Navicko, Suvalku gub., Seinu pav., Kudrenu gm., kaimo Radziszcziok. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Ant. Navickas,
2224 Tustin St., Pittsburg, Pa.

Kas kur užtemys Antana Kova, isz Kauno gub., Skuvdos vol., Kiviliu kaimo, teiksis man duoti žine, o gaus $15.00 nagrados. Jis yra 5 pedu ir 3 coliu augsztas, iszdžiuves, plati kakta, geltoni ploni plaukai, vienos akies virszutinis blakstienas iszkirstas, žiuri isz paniuru. Duokite žine ant adreso:
Leon Davgin,
1525 N. Hancock St., Philadelphia, Pa.
(20—2)

Aukos ant Kankintiniu.

Surinktos ant baliaus Aleks. Gužuczio Dr-tes, Minersville, Pa.:

Jonas Aliszauckas	.10
Mot. Micziulis	.25
Mot. Zuikis	.10
Jonas Mikalaviczius	.25
Juoz. Naravas	.25
Barb. Mikalavicziene	.25
Ant. Slavickas	.25
Vinc. Draugelis	.25
Juoz. Aliszauckas	.10
Stasis Mockaitis	.05
V. Ramanauckas	.25
Jonas Smolskis	.10
Pran. Samuolis	.25
Juoz. Ramanauckas	.25
P. Balczius	.10
J. Zeikus	.05
A. Valinczius	.10
J. Muraszka	.10
P. Micziulis	.05
Sur. Merkeviczius	.25
S. Mikalaviczius	.50
nežinomas	.05

Surinktos ant prakalbu Dr-tes D.L.K. Algirdo, Lowell, Mass.

Selv. Viskoczka	.25
Juoz. Versocka	.25
B. Rizvanavicze	.25
K. Czupaita	.15
J. Baranauskas	.25
P. Varnagiris	.12
J. Peredne	.25
St. Bulvidavicze	.25
Al. Lebednikas	.25
J. Bariszauskas	.25
A. Kazlauskas	.25
A. Krauczunas	.25
A. Barisas	.25
J. Juriavicze	.15
A. Jankauskas	.10
Jonas Czuris, Marquette, Wis.	.50
Jurgis Czuris, " "	.50
Dom. Petreikis, Homestead, Pa.	.50
Albinas Intas, Chicago	.50
J. Bridvica, Thorp, Wis.	.25
J. Lizdeika, Silverton, London sugražino atgal jam aukautus	13.40
Buvo	257.46
Sykiu	$280.28

Aukos besimokinancziai jaunuomenei. "AUSZROS Dr-tes" fondas.

A. Skruoderis, Chicago	.50
N. Gendrolius, S. Boston	2.00
Albinas Intas, Chicago	.50
Buvo	176.96
Sykiu	179.96

Naujas Žodynas.

Žodynas lietuviszkos ir angliszkos kalbu, sutaisytas Antano Lalio, Chicago, Ill., 1902, turintis puslapiu 390, dabar yra gatavas. Yra tai pirmoji dalis lietuviszkai-angliszko žodyno, kuri tai didžiausia ir geriausia knyga isz visu su lyg sziol iszleistu lietuviszkai-angliszku žodynu. Rasite jame visus lietuviszkus žodžius iszguldytus angliszkoje kalboje ir kiekvienas žodis paženklintas kursivoms litaroms prie kokio jis gramatikos skyriaus priguli. Dabar jau nebus vargo iszsimokinti gerai angliszkai kalbeti, kadangi turite knyga, kurioje surinkti visi lietuviszki žodžiai ir iszguldyti angliszkoje kalboje. Tik tas nemokes angliszkos kalbos kas tinges mokintiesi, arba pasigailes $3 ant nusipirkimo szios knygos. Knyga turi formata dideses musu Geografijos. Kietuose, gražaus melyno audimo apdaruose, ant nugaros iszspaustas sidabrinemis litaromis jos titulas. Preke $3.00

Kalendoriai ant 1903 m.

Kalendorius spaudintas Peterburge..15c

Naujausias ir geriausias kalendorius su daug geru pamokinimu spaudintas Tilžeje..........25c

Monu Knyga.

Dabar iszejo isz spaudos nauja monu knyga po vardu: Paslaptys Magijos bei Spiritizmo szviesoje mokslo. Pagal svetimus szaltinius lenkiszkai sutaise F. J., lietuviszkai verte J. Laukis, Chicago, Ill, 1903, pusl. 262. Dabar jau su monu knygomis nieks lietuviu neprigaudines, nes nusipirke szia knyga atrasite joje visas monu ir burtu paslaptis, suprasite jas, nes yra aiszkiai apraszytos ir paveikslais parodytos visos ju paslaptys ir budai ju darymo. Netik kad jas suprasite, bet norėdami ir patys tokius monus daryti isz jos iszsimokinsite. Preke 50c

Merginos ir vyrai, kurie pas mus dirbo, dabar ras savo nauja darbviete atidaryta American Bicycle Co. Budinke, kerte 16-tos ir Clark ul., pas Western Paper Stock Co.
(27—2)

Reikalingas geras zeceris į "Lietuvos" spaustuve tuojaus. Mokestis 40c. nuo 1000 m.

VARGAMISTRA, lietuvys gerai mokantis savo amata, nesenial pribuves isz Lietuvos pajieszko vietos prie lietuviszkos ar lenkiszkos parapijos.
B. Janužinski,
4533 S. Paulina St., Chicago, Ill.
(20—3)

Reikalinga dora lietuvaite prie fotografiszko offiso, mokintis fotografiszko darbo. Tur moketi lenkiszkai ir nors biski angliszkai susikalbeti.
J. P. Rashinskas,
3213 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Pasargos Skaitytojams.

1). Kada tik raszai laiszką į "Lietuvos" redakciją, visada paraszyk ant laiszko savo vardą ir adresą.

2). Kada reikalauji permainymo adreso, visada paduok ir senaji savo adresa. Jeigu pats gerai raszyti nemoki, tai adresa duok kitam, geriau mokancziam, paraszyti.

3). Jeigu iszperki "Money Orderi", tai nelaikykie jį pa save, bet prisiusk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigu isz paczto gauti. Pasilaikik sau tik mažala balta korcziuka, o didesneja, melyna prisiusk redakcijai. "Money Orderį" siuskie prastoje gromatoje, registruoti jo ne reikia.

4). Sumas nesiekianczias vieno doliorio, gali prisiusti pacztinemis markemis, bet jeigu suma siekia viena dolieri ar daugiau, tai siusk pinigais arba "Money orderi". Siuncziant markes, reikia jas įdeti į laiszka liuosas, sausas, nesulipintas ir ne lipinti ant laiszko. Sulipintos ant laiszko arba viena ant kitos niekam netinka ir tokios už pinigus nebus priimtos.

Meldžiame raszeju temyti ant virsz paduotų pasargų, o tokiu budu palengvisite iszleistuvei darba prie laiszku atsakinejimo ir patys veikiau atsakyma gausite. "Lietuvos" iszleistuve.

PARSIDUODA Buczerne ir Groserne, gera vieta lietuviui nes tik szita viena yra toje vietoje, biznis nuo seniai iszdirbtas. Savininkas iszvažiuoja in kita miesta. Adresuokite teip:
Frank Rajunas,
86 18-th ave., Melrose Park, Ill.

Dabartine Pinigu Preke.

Iki 500 rubliu, rublis po..........52½c
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po...52½c
Virsz 1000 rubliu, rublis po..........52½c

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite kad pinigai greitai suvaikszcziotu ir niekur nežutu, tai siuskite per "Lietuvos" redakcija.

BIBLIJA.

Lietuviszka Biblija, vokiszkoms litaroms, drutais apdarais su prisiuntimu $3.00. Abrozai Philadelphijos skerdynes po 30c. Adresuokite:
J. PETRIKIS,
1514 Ross ave., Scranton, Pa.

Piknikams daržas.

Ant ateinanczio pavasario bus parengtas puikus piknikams daržas, užimantis 10 lotu, visas elektra apszviestas; didele szokiams platforma, ant kurios tilps 100 poru; dvejos supuoklės, cigarstand, bowling alley ir daugybe kitu zabovu. Isz viso Chicagos miesto galima privažiuo elevatorium arba 63 streetkariais už 5c Draugystes gali gauti savo piknikams szi narža pigiau kaip visur. Atsiszaukite pas (24—4)
Paul Karecka,
758—123-d st., West Pullman, Ill.

APGARSINIMAS.

Praneszu meilingiems Tautiecziams, kad asz kupcziausiu su knygoms tik iki nauju metu, 1904. Reikalaujanti knygu prisiuskite už 5c. marke, o gausite naujausia ju katalioga. Podraug primenu, kad asz Amerikoje spaudintu knygu Amerikon neparduodu, vien tik Vokietijoje spaudintas. Adresuokite:
V. KALVAITIS, Tilsit, Germany.

Dykai! Dykai!

Kiekvienam, kurs prisius savo tikra adresa ir už 2c. marke, mes prisiusime dykai, Lietuviszka kniga, kurioj aiszkiai iszguldinta, kaip iszsigydint nuo nervu ir viriszko nusilpnėjimo, chroniszku ligu, galvos, krutines, strenu, plaucziu, szirdies ir viduriu skaudejimo. Reumatizmo, szalczio, kosulio, dusulio, drebejimo ranku ir koju, szaltu daliu kuno, puolimo plauku, smirdanczio kvapo, puczku, karpu, nusideginimo, insipjovimo, szunvocziu, kaip atsipratyt nuo girtavimo, rukimo, kaip iszsigidyt nuo niežulio ir užsikrecziamu ligu. Teipgi daugelio naudingu dalyku del moteru. Raszykit lietuviszkai, lenkiszkai arba angliszkai.
Adresuok teip:
PEOPLES SPECIALTY HOUSE,
146 Canalport ave., Chicago, Ill.

Tiesos žodis.

W. Beranek isz Dillonvale, O. žinomas tenai kaipo geras ir teisingas žmogus, raszo Juozapui Trineriui, Chicagoj, szisip: "Brangus Pone Triner: — Priimk mano szirdinga padekavone už sienini kalendoriu. Podraug noriu pasakyti pora žodžiu apie tamistos stebuklinga Gydanti Kartuji Vyna ir Angelica Bitters. Mano pati jau daugiau kaip metai negaledavo atlikti savo namniniu darbu, buvo serganti, bet po iszgerimui keletos bonku Jusu Vyno (Triners American Eliksir of Bitter Wine) gali visoki darba dirbti. Kas kiszasi Trinerio Angelica Bitters, turiu pasakyti, kad ji yra neapmokamu vaistu ant sudrutinimo silpno pilvo. Jeigu ji teip veikia ant visu kaip ant mano nusilpnėjusio pilvo, tai už tiesa geresnio vaisto nereikia." Tai yra žodžiai teisingo žmogaus. Moteris vartodamos Trinerio Gydanti Kartuji Vyna ras jame geriausia vaista savo sistemui. Jis suteiks regulariszkuma, gražuma ir pajiega. Trinerio Angelica Bitters yra tai asencija karcziu pilvo gyduoliu. Ant pardavimo visose aptiekose ir pas pati fabrikanta, Juozapa Trineri, 799 So. Ashland ave., Chicago.

GAMTOS ISTORIJA

PROF. POVILO BERTO,

verte D-ras Baceviczia.

I. GYVULIAI.

24. **Cetacea** arba vandeniniai pienžindžiai. — *Cetacea* yra tai pienžindžiai, kurie niekada neapleidžia vandens, kadangi jie ant sausžemio negali gyventi. Jei kartais pasitaiko audrai išmesti juos su vilnims ant jurių kranto, jie į trumpą laiką pastimpa. Jie yra padalyti į dvi grupas: *bangžuvių* (pv. 91) ir *delfinų* (pv. 92).

Daugelis žmonių mano, kad bangžuvės yra žuvimis. Nagi jei kas jus apie tai užklaustų, ką jus atsakytumėte? — „Aš atsakyčiau, kad *žuvys turi žvynus, o bangžuvės jų neturi*." — O ką daugiau? — „Oi kad aš nežinau, ar bangžuvės turi šiltą ar šaltą kraują". — Jos turi *šiltą kraują*. — „Na, tai bangžuvės negali but žuvimis". — Teisybė; prie to *jos savo vaikus žindo pienu, ir ant kvėpavimo jos visada turi iškilti į vandens paviršį*. Vandenyj jos negali kvėpuoti, ir jeigu negalėtų ilgiau kaip per pusę valandos iškilti į paviršį, tai jos prigertų. Taigi matote, kad *bangžuvė yra* ne tiktai *orinis gyvulys*, bet ir pienžindis.

Pv. 91. Bangžuvė. Neturi žvynų. Šiltakraujis. Savo vaikus pienu žindo, taigi pienžindis. Iškįla į vandens paviršį kvėpuoti, taigi orinis gyvulys. Kartais turi 107 pėdas ilgio. Labai maža gerklė. Cetaceas.

Cetaceai yra vienog keisti mammalijų šeimynos sąnariai. Jie turi žuvių pavidalą, jų uodega susideda iš pelekų, tik ji guli ne vertikališkai, kaip tai yra pas paprastas žuvis, bet horizontališkai. Jų pryšakiniai pelekai turi pavidalą irklų, kuomet užpakalinių jokių pelekų neturi. Tuli cetaceai turi dantis, ir ryja nesuskaitomą daugybę žuvių. Prie tos rųšies priklauso *delfinas* (pv. 92). Daugybę šių sutvērimų gali matyti besiaučiant jurėse Amerikos pakraščiuose.

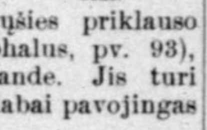

Pv. 92. Delfinas. Maitinasi žuvimis. Cetaceas.

Prie didžiųjų cetacejų rųšies priklauso *kašelotas* (physeter macrocephalus, pv. 93), turintis dantis apatiniame žande. Jis turi kartais 75 pėdas ilgio ir yra labai pavojingas sutvērimas.

Tikrosios bangžuvės dantų neturi. Vietoj dantų jos turi keliomis eilėms apaugusį gomurį ilgoms, plokščioms ir lankioms raginėms išaugoms, paprastai bangžuvės kaulu vadinamoms. Tie milžiniški sutvērimai išauga kartais iki 107 pėdų ilgio ir sveria apie 500 tukstančių svarų, kas lyginas beveik svarumui keturių dešimčių šlapių.

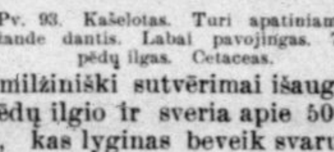

Pv. 93. Kašelotas. Turi apatiniame žande dantis. Labai pavojingas. 75 pėdų ilgas. Cetaceas.

Nors tai yra milžiniško didumo sutvērimai, bet jie paprastai maitinasi vien tik smulkiais vandenių sutvērimais, plaukiojančiais dideliais buriais ant jurių paviršiaus. Kodėl teip? Man rodos jus norite klausti, kodėl bangžuvės neėda žuvių, kurių jug jurėse netruksta? — Todėl, kad bangžuvės turi labai siaurą gerklę, kuri nedaleidžia joms didesnių sutvērimų praryti; paprasta silkė vargiai galėtų per jų gerklę pereiti.

Ant bangžuvių kelia dideles medžiones dėlei jų kaulų ir teip gi dėl jų taukų esančių tuojau po jų oda, kurie apsaugoja bangžuves nuo šalčio.

Sutrauka. — Mammalijai.

1. **Žmonės.** — *Žmogus* priklauso prie mammalijų grupos.

2. Svarbiausios žmonių rasos yra keturios: *baltiejie* europiečiai, *geltoniejie* aziatai, *juodiejie* afrikonys ir *raudoniejie indijonai* Šiaurinės Amerikos.

3. Yra da kelios žemesnės ir *mažiau skaitlingos* rasos.

4. **Bezdžionės.** — Prie pirmiausio bezdžionių skyriaus priguli trys didelės veislės: Azijos *orangutangas*, Afrikos *gorilla* ir *čimpanzė*.

5. Kitos bezdžionių atmainos yra labai skaitlingos.

6. Teip didžiųjų kaip ir mažųjų veislių bezdžionės gyvena šiltuose kraštuose.

7. **Šikšnotsparniai.** — Šikšnotsparniai nēra tai paukščiai, bet pienžindžiai. Jie neturi plunksnų, bet kailį; jie turi dantis ir stačias ausis; jų sparnai susideda iš plėvės, kuri yra nusidriekimu jų kuno odos, palaikomos pirštų nusitęsimu.

8. Dienos laike šikšnotsparniai miega. Naktį jie skrenda ant medžioklės, gaudo smulkius vabalėlius ir tais maitinasi. Per tai jie yra žemdirbiams naudingi sutvērimai ir jų nereikia naikinti.

9. **Inzektivorai mammalijai.** — Kiti vabalais besimaitinanti gyvuliai sparnų neturi; jie visi yra maži. Tarp jų galime priskaityti *ežį*, kurio oda yra apdengta aštriais dagiais; smailianosę *laukinę pelę; kurmį*, kurs daugybę baltųjų kirmėlių išnaikina, bet negriaužia niekada augmenių šaknų, kaip tai žmonės paprastai sanprotauja.

10. **Karnivorai mammalijai.** — Karnivorai arba mēsaēdžiai gyvuliai maitinasi mēsa.

11. Jų kojų pirštai apšarvoti drutais ir aštriais nagais. Jie turi ilgus, tvirtus ir aštrius dantis.

12. Geriausiu šitos rųšies žvērių typu yra *katė*. *Tigras* (nuožmiausias iš visų draskančių žvērių), *liutas*, *pantera*, *jaguaras* — visi trys mažiau pavojingi žmonēms žvērys, negu tigras. Visi jie yra ne kas kitas, kaip milžiniškos katēs.

13. Paskui kates seka *šunes*, prie kurių rųšies priskaitome *vilkus* (pavojingus Azijoj ir Maskolijoj), *lapes* ir *šakalus* — didelius naminių paukščių priešius.

14. *Hijenos* mēgsta labiau stipną negų draskyti gyvą sutvērimą.

15. *Rudasis lokys*, gyvenantis Alpuos ir Pyrenējuos, maitinasi medum ir vaisiais; ant žmonių ir gyvulių retai užpuldinēja. *Baltoji meška* ir *grizzly lokys*, gyvenantis Šiaurių Amerikoj, yra vienog labai pavojingi žvērys: jie patikę žmogų niekada nepraleidžia ant jo neužpuolę.

16. **Edentatai.** — *Edentatai* arba *bedančiai* gyvuliai, kurie neturi dantų arba turi jų visai mažai, Europos šalims visai nepažįstami. Akyviausiu šios grupos sutvērimu yra *didysis skruzdėlėdis*. Jis turi labai ilgą liežuvį, apdengtą lipnia medega, ir su tuo jis gaudo ir naikina skruzdėles.

17. **Herbivorai mammalijai.** — Herbivorai maitinasi žole.

18. Prie pirmo jų skyriaus priguli visi kramtantiejie gyvuliai arba *gružiai*, kaip antai *triušiai*, *voverės*, *striuoklės*, *žiurkės*, *pelės*, *bobrai*, *dygliakiaulės*.

19. *Arklių* giminē, prie kurios priklauso *asilai*, turi kruminius dantis su plokščiu paviršiu; ant kiekvienos kojos turi tik vieną pirštą, apdengtą nagu, kas padaro *kanopą*.

20. **Ruminantia** arba *atrajotojai*, teip užvardyti dēl to, kad jie *atrajoja* maistą, kurį pirma praryja nesukramtytą, o paskui atryja ir suatrajoja.

21. Atrajotojų dantys turi teip jau plokštų paviršį, kaip ir arklių veislēs gyvuliai; jų pilvai susideda iš kelių krepšių; kiekviena pēda užsibaigia dviem pirštais, kurie yra apdengti nagu, per ką juos ir vadina *dvinagiais* sutvērimais.

22. Į atrajotojų skyrių priklauso: *kupranugaris su viena kupra* arba Afrikos *dromaderas*, ir *kupranugaris su dviem kuprom* arba Azijos *verbliudas*, kurie savo šalyse užvaduoja žmonēms arklius; Pietinēs Amerikos *lama*, indijonų prijaukinta; Afrikos *žirafa*, turinti kartais 18 pēdų augščio; *elnias*, *lonis*, *briedis*, kurs yra labai naudingas gyvulys poliariškų šalių gyventojams; visi jie turi tvirtus šakotus ragus, kurie kasmet nupuola ir išnaujo atauga; *jaučiai*, *zubrai*, *bizonai*, *avys*, *ožkos*, *antilopos ir stirnos*, kurios gyvena Alpų ir Pyrenējų kalnuose; šie gyvuliai turi kiaurus ragus, bet niekada jų nemeta; tik Amerikos antilopos meta kasmet ragus.

23. **Šlapiai.** — *Šlapiai* arba *sloniai* yra didžiausi gyvuliai, gyvenanti ant sausžemio. Žmonēms atlieka jie dideles tarnystes. Gyvenanti Azijoj šlapiai likos prijaukinti prie naminio gyvenimo, bet Afrikos šlapiai pasilieka da laukiniais.

24. **Kiaulēs.** Prie *kiaulių* skyriaus mes priskaitome *šernus* ir *hippopotamus*. Seniau buvo ir *rinocerai* prie kiaulių skyriaus priskaityti, bet dabar juos priskirta prie arklių.

25. **Marsupialia.** — *Marsupialiai* arba *krepšiuoti* gyvuliai randasi vien tik ant Australijos sausžemio, išskiriant vieną jų atmainą *opossum*, gyvenančią Amerikoj. Marsupialiai turi papilvēj krepšį (marsupium), kuriame savo vaikus nešioja. Geriausiai žinomas mums yra krepšiuotas gyvulys *kangaru*.

26. **Roniai.** — Didesnę savo gyvenimo dalį *roniai* perleidžia vandenyje. Gyvena jie dideliais buriais šaltuose šiaurēs jurių pakraščiuose, kur medējai daugybę jų išmuša dēlei jų taukų ir kailių. *Jurių arkliai* arba *moržai* priskaityti prie ronių skyriaus.

27. **Cetacea.** — *Cetacea* arba *bangžuvių* šeimyna susideda iš *tikrųjų bangžuvių*, *kašelotų* ir *delfinų*.

28. Bangžuvēs nēra žuvys. Jos neturi žvynų (žvynus turi žuvys), turi šiltą kraują (žuvys turi šaltą kraują); savo vaikus pienu peni ir ant kvēpavimo iškįla į vandens paviršį, kadangi pabuvę ilgiau kaip pusę valandos vandenyj jos prigertų. Bangžuvēs yra *pienžindžiai* ir *oru kvēpuojanti* sutvērimai.

II. PAUKŠČIAI.

25. **Paukščius**, kaip jau minējome, lengva yra atskirti nuo kitų gyvulių, kadangi visi jie turi snapą, plunksnas, sparnus ir dvi koji.

Snapas, kaip matote štai ant šito paukščio galvos, yra tai pavidalas raginio apsiautalo, kurs apdengia abudu jo žandu.

Plunksnos, kada jos yra pilnai išsivystę, turi ant galo dudelę, kurios viršunē yra į odą įaugus; nuo dudelēs tęsiasi steverys, iš abiejų pusių jis yra apžēlęs plunksnų sluogsneliais, kurie vēl susideda iš dar mažesnių sluogsnelių. Visi tie sluogsneliai yra sulipę, susijungę su viens kitu.

Sparnai paprastai yra tvirti paukščio kuno sąnariai, su kuriais jis gali po orą skraidžioti. Tuli vienok paukščiai, kaip antai strusis, turi trumpus sparnus ir jie nedaleidžia jam į orą pasikelti. Dar tuli paukščiai savo sparnus panaudoja kaipo pelekus ir su jų pagelba nardosi vandenyje.

Visi paukščiai deda *kiaušinius* ir daugumas jų suka sau lizdus. Kiaušinis susideda iš *lukšto*, *baltymo* ir *trynio*. Štai čia yra du vištos kiaušiniai, vienas žalias, kitas virtas. Žalią kiaušinį aš štai sumušu ir jo vidurius paleidžiu ant torielkos. Prisižiurēkite dabar arčiau. Ar matote trynyje tą baltą taškelį? Yra tai *gemalas*, iš kurio išsivystytų viščiukas, jeigu kiaušinis butų paliktas vištai perēti. Dabar aš nulupsiu štai šito *kietai išvirto* kiaušinio lukštą ir atsargiai perpiausiu jį į dvi dali, teip kad jus matytumēt, kaip yra sudētas jo baltymas ir trynys.

Jei per tulą laiką laikysi kiaušinį šiltoje vietoj, tai tas mažas baltas gemalas su laiku išsivystys į paukščiuką, kurs uždarytas lukšte ir besimaitindams kiaušinio baltymu ir tryniu vis augs ir augs, pakol, ant galo, savo kunu pripildys visą lukštą. Tąsyk su savo snapeliu pralups lukštą ir išeis iš jo kartais aklas ir silpnas paukštytis, kaip antai karvelių vaikai (pv. 94), kartais vēl linksmas ir smagus, mokantis jau jieškotis pats maisto ir bēgioti, kaip tatai viščiukai (pv. 95), o kartais ir plaukti, kaip ančiukai.

(Toliaus bus.)

Naujausios Knygos.

Adomas Myckevyczia 1798 - 1855 m. Jo gyvenimas, rasztai ir darbai. Apraszė A. J. Daubaras.....15c.
Aukso Karos Dievui. Parasze Jonas Grażys. Szi knygute labai suprantamoj kalboj apraszo visas kares kokios kada buvo ant svieto, kiek jos kasztavo, kiek żmoniu iszżude ir kiek żmonijai blogo atnebeno.....10c.
Dede atvażiavo. Komedija viename akte. Draugystes użsiimanczios teatru loszimu tegul nusiperka szia knygele, o gales duoti nauja ir pilna juoku teatra, kuris użganedins geriausia publika. Yra tai grażi komedija ir reikalauja tiktai 6 ypatu jos perstatymui.....20c
Darbo diena. Geri pamokinimai darbininkams.....15c
Grabnyczių żvake. Grażi pasaka..5c.
Gyvenimo dżiaugsmai. Pagal sera Dżona Lebboka sutaise P. N. Tilżeje, 1902, pusl. 68.....25c
Kas isz ko gyvena. Iszleido L. S. D. P. Parasze Dikszteiu. Knygele gvildenanti darbininku reikalus.....10c.
Kas reikia żinoti ir atminti kiekvienam darbininkui. Geri pamokinimai darbininkams.....20c
Kur musu iszganymas? Knygele istoriszkai-politiszka — dideles vertes. Jos turinys: Latviu judejimas; Politiszkos partijos Czekijoje; Dabartine Lenkija ir jos siekiai; Kapitalizmas ir tautiszkas klausimas Lenkijoje; Politiszkos partijos Lietuvoje ir ju istorija; Statistiszki bruożai kiek kas turi żemes, żemes naszumas, skolos, gyventojai, pramones ir t. t.....25c.
Kaip sutaisytas żmogaus kunas. Parasze S. M. Iszleido Tevynes M. Dr-te. Yra apraszytos ir paveikslais parodytos visos dalys żmagaus kuno kaip jos sutvertos, kaip ju nervai sujungti, kaip jos turi savo gyvuma, kaip veikia ir tt. teipgi aį raszymas tulu ligu. Knygele yra geros moksliszkos vertes.....30c
Kaip apsireiszkia gyvastis żmogous kune? Naudinga moksliszka knygele parodo rasztu ir paveislais visas dalis żmogaus kuno kokiu budu jos visas turi gyvybe ir savo sveikme.....15c.
"Ne Gadai" arba baisus sapnas.....5c.
Paveikslai. Pasaka isz lietuvių gyvenimo.....10c.
Palangos Juze, (ketvirta laida).....25c.
Sugriautas Gyvenimas.....5c.
Szunadvokatis.....15c.
Szvente 1-mos d. Gegużes menuo, 1902 m. Iszleido Lietuviszkoji Social-Demokratu Partija. Apraszymas nuo ko prasidejo szventimas pirmos gegużes menuo dienos ir kaip ji buvo szvenczia ma darbininku 1902 metuose....5c
Tekinimo amatas. Kas nori iszsimokinti tekorystes amato tegul nusiperka szia knygele, o joje ras gerus pamokinimus iszaiszkintus rasztu ir paveikslais.....15c.
Zemiu Dulkes. Apysaka paraszyta M. Radzeviczutes. Yra viena isz geriausiu ir svarbiausiu pasaku.....50 c.
Speka ir Medega jau iszejo isz po spaudos. Preke.....$1.50
Grażiais drutais apdarais.....$2-00
Istorija Lietuvos, Skirmuntaite....25c.
Mużikelis.....10c.
Vaiszes Kristaus pas popieżiu.....5c.
Vienakis.....5c.
Bestiality of Russian Czardom.....5c.
Auszra 1884 metu.....$1.00.
Auszra 1885 metu.....$1.00.
Kalendorius 1893 metu.....15c.
Programas Liet. Social. Partijos.....5c.
Żirgas ir Vaikas.....30c.
Vaidila. Originaliszka novele. Parasze Karolius Jak...s, perspausta isz „Varpo". Tilżeje, 1902, pusl. 15. Grażi apysakele isz senoves lietuviu atsitikimu.....15c

Knygos sawos spaudos.

Arywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu żmones nuolatos żiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto dasiżinojimui isz ko darosi żaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi.....30c
Aritmetika. Kniga iszsimokinimui rokundu. Preke.....25c
HYGIENA. Daktariszka knyga arba mokslas apie użlaikyma sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu. Szita knygele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ja su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstancziu wisokiu ligu, pataikys użlaikyti cielybeje sawo sweikata, pailginti sawo amżi ir mokes użauginti sweikais ir twirtais sawo waikelius. Preke.....35c
Apie turtu iszdirbima. Parasze Schram; verte S. M. Veikalas gvildenantis politiszkaja ekonomija. Kokiais keliais issidirbo turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsiliepia ant draugijos gyvenimo.....35c
Arvyskupas Valanczius (Valanczauskas) nebuvo vitingu lietuvystes? Paraszyta kn. Dembskio. Iszleista kasztais Susivienyjimo Liet. Laisv. Am. 37 puslapiai.....15c.
Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus Pagal prof. Nusbaumą. Sutaise Szernas. Chicago, Ill, 1901. Puslapiu 147. Mokslas kokiu budu radose gyvi sutverimai ant musu żemes, kaip jie vystesi pradejus nuo mażu vabaleliu ka daejo iki paukszcziu, żvieriu ir paties żmogaus. Su paveikslais.....40c.
Baudżiava Lietuvoje. Parasze żmogus. Iszleido T. M. D. Yra tai baudżiavos istorija kokiu budu ji Lietuvoje ivyko, kaip atsiliepe ant lietuviu, kaip ilgai ten tvērė kada ir kaip tapo panaikinta.....15c
Dvyniai Vagiliai. Parasze kun. Dembskis. Iszleido Susiv. Lietuviu Laisvamaniu Amerikoje. Su autoriaus paveikslu ir paveikslelių Loakoono grupos. Knygeli patiekta reikalui pakelimo moteriszkes. Ji nurodo priežastis delei kurių moteriszke tapo żemesne uż vyriszki ir paduoda rodykles ant jos pakelimo.....25c
Geografija arba żemes apraszymas. Pagal Geikie, Nalkovski ir kitus, sutaise Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu sulygsziol iszejusiu lietuviszku knygu. Aiszkiai ir suprantamai apraszo visa musu żeme, jos pavidala, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augszti, vulkanus metanczius isz saves ugni; isz kokiu żeme sluogsniu susideda, kur ir kiek joje yra angliu, geleżies, aukso, druskos ir kitu gerybiu; kiek mariu, ażeru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kuriuose vandenys: surus, preski, saldus, ar kartus, kokiuose gyvunai gyvena ir tt. Żeme apraszyta dalimis, iszskaitytos visos vieszpatystes, karalystes, kunigaikszystes, respublikos ir tt. Kiek kurioje żemeje yra gyventoju; koki ju tikejimai, kalbos, papročiai, użsiemimai, pramones, iszdirbiai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur koki orai: szalcziai ar karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis kur saule per keleta dienu nenusileidżia arba neużteka ir tt. Knyga didele 6x9 colių. 480 puslapiu, ant geros standżios popieros spaudinta, su 71 paveikslėliais: mapu, gyvuliu ir tt.....$2.00
Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksinemis litaromis atspausti parasai ant nugaros ir szono. Preke.....$2.50
Gyvenimo Vaizdeliai susidedanti isz asztuonių sekanczių grażių pasakaiczių: Atsisveikinimas; — Vagis; — Kas Kaltas; — Gatvės vaikai; — Paparczio Żiedas; — Miszko Sargas; — Signalas; — Keleivis.....15c
Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Koliumbas atrado Amerika, koki czia tada żmenes gyweno, koki żmones pirmiausiai isz Europos pradejo ważiuoti in Amerika, kokios kares buwo, uż ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare sziai żemei. O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku perskaityti kiekwienam żmogui szioje Amerikos żemeje gywenancziam, idant suprastu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 364. Preke.....$1.00
Drutuose, grażiuose apdaruose.....$1.35
Isz kur atsirado musu naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkeviczių, sutaise Szernas, Chicago Ill. 1901 m. Pusiapiu 73. Su paveiksleleis.....20c.
Istorija Chicagos Lietuviu, ju parapiju ir kn. Kraucziuno prova su laikrasczeiu "Lietuva" buvusi balandżio menesyje, 1899m. 585 puslapiu didelo formato, aiszkaus druko. Fotografijos yra abieju pusiu advokatu, kn. Kraucziuno, "Lietuvos" iszleistojo, redaktoriaus ir paveikslai Chicagos S. Jurgio lietuviszkos bażnyczios. Popieros apdarais.....$2.00.
Audimo kietais apdarais, auksiniais ttulais.....$2.50.
Kaip gyvena Augmenys? Yra tai moksliszkas apraszymas apie yvairius musu żemes augalus, ju sodejima, atmainas, gyvi ir pletojimasi nuo pat menkiausiu pavidalu iki didżiausiu ir tobuliausiu. Su 30 paveikslėliu., 129 puslapiai.....35c.
Kaip Maskolija persekioja Lietuva. Pagal L'oppression russe en Lithuanie supiesze kun. V. Dembskis.....10c
Kaip geriausiai laidoti numirelį? Pieszinys Dro L. Wehlam. Isz angliszko iszguide kun. V. Dembskis.....15c
Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas paveikslas penkiuose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele paskirta ypatingai teatro myletojams...25c
Naujausis Lietuwiszkas Sapninykas, surinktas ir suredit. isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka,—su 310 aiszkiu abrozeliu,—su apraszymu pianetu ir paslapcziu kokias senowes żmones wartojo inspejimui ateites.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus.....50c
Apdarytas.....65c

Krażiu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima kada 1893 m. maskoliai użpuole ant bażnyczios miestelyje Krażiu, musze, szaude ir pjowe nekaltus żmonis, iszgriowe altorius ir użpecze tlo bażnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima.....15c
Lietuwiszkas Lementorius su poteriais, katekizmais ir mistrauturu.....15c
Mokslas apie Żemę ir kitus svietus, ju buvy ir pabaiga. Apraszo kas yra żeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, żwaigżdes, menulis; kaip toli yra in kitas żwaigżdes; kas yra planetos, kometos ir kitos retai matomos żwaigżdes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 pusla pius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios tikrai żmogus gali apsiszwiesti.....75c
Drutuose, grażiuose apdaruose.....$1.00
Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1430m. Parasze pagal lenkiszkus istorikus Żemkalnis. Iszleista "Tevynes Myletoju Draugystes".—Yra tai apraszymas Lietuvos su Lenkija susivienyjimo ir jo pasekmes. Czia aiszkiai yra apraszyta lenku politika kaip jie pasielge su Lietuvos kunigaikszcziais: Kelstuczių, Vytautu ir kitais. Isz szios knygeles skaitytojas aiszkiai supras, ar lenku prieteliyste yra mums naudinga ar bledinga.....15c
Lietuviu pratėviai Mażojoje Azijoje nuo senovės iki jie pateko po valdżia rusu. Parasze Lietuvos Myletojas. Knyga turi 253 puslapius ir 4 dideles mapas, parodanczias vietas, kur senovėje gyveno lietuviu pratėviai. Apraszo lietuviu padėjima dar 800 metu priesz Kristaus gimima.....50c
Ulitypa, apysaka isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos.....25c
Puiki istorija apie Kantria Alana, kuri per 22 metus waikszcziodama po swieta, daugybe bedu ir wargu kantrei iszkentejo.....20c
Pamokslai Izmintiės ir Teisybes iszguldinėji Galwoczių wisu amżiu. Czia yra patilpę 128 grażiu, juokingu ir izmintingu pasakaiczių. Kas nori turėti grażiu juokingu ir pamokinancziu skaitimu tegul nusiperka szią knygelę, o gardżiai pasijuoks. Żmonese tures ką papasakoti ir ant kiekwieno użklausimo mokes duoti izmintingą atsakymą.....50c
Żmogus Nepnuszkis. Verte isz szvediszko Neris. Grażi apysakele: kaip turtingo prekejo sunus apsivede su varginga mergina ir laimingiau gyveno uż kitus, su turtingeme apsivedusius. Szita apysakele użima kiekviena jauna vaikina ar mergina ir mokina żmogiszkos dorybes.....10c

MALDAKNYGES.

Mażas Aukso Altorius, katalikiszka maldu knygele. Maldos yra rytmetines, wakarines, prie spawiednes, komunijos, miszių, miszparu ir daugybe kitu; misziu maldos su abrozeliais; miszparai giedami lietuwiszki ir lotiniszki; daug lotyniszku giesmiu giedamu prie iszstatymo SS. Sakramento, procesiju, pakrapinimo ir tt. Yra 6 litanijos: psalmes Sz. Marijos P. ir Karaliaus Dowido; aktai, rażanczai, stacijos, karunka, keliolika szwentu giesmiu ir tt. Yra tai naujausia ir grażiausia knygele isz wisu lietuwiszku maldaknygiu, dalis, talta, slidi popiera; stambus, aiszkus drukas Miera 3¼x4¼ coliai. Szitu knygeliu apdarai ir prekes yra sekanczios:

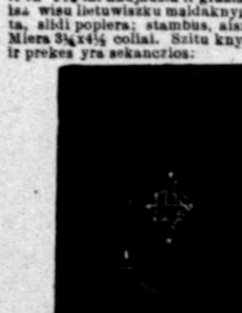

No. 1. Mażas Aukso Altorius, prastais drutais apdarais, auksinitais krasztais, be apkalimo.....50c.

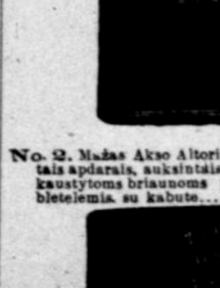

No. 2. Mażas Akso Altorius, prastais, drutais apdarais, auksintais krasztais, apkaustytoms briaunoms pasidabruotomis bletelemis, su kabute.....75c.

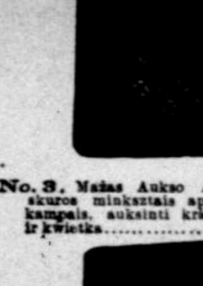

No. 3. Mażas Aukso Altorius, moroko skuros minksztais apdarais, apwaleis kampais, auksinti krasztai, paraszais ir kwietka.....$1.25

No. 4. Mażas Aukso Altorius, francuziszkos gluodnios skureles apdarais apwaleis kampais, auksinta kwietka, kryżius ir krasztai.....$1.50

No. 5. Mażas Auksto Altorius, apdeta baltais sloniaus kaulelials, su 3 medalikeliais, aksomo nugara, apkaustytos kriaunos sidabruotomis bletelemis, su kabe, auksinti krasztai.....$1.50

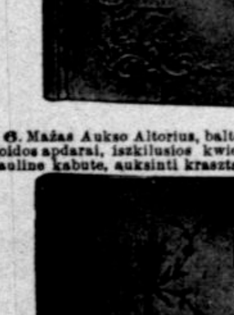

No. 6. Mażas Aukso Altorius, baltos celiuloidos apdarai, iszkilusios kwietkos, su kauline kabute, auksinti krasztai.....$1.50

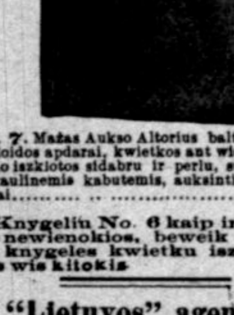

No. 7. Mażas Aukso Altorius baltos celiuloidos apdarai, kwietkos ant wieno szono iszkiotos sidabru ir perlu, su dwiem kaulinemis kabutemis, auksinti krasztai.....$2.00

Knygeliu No. 6 kaip ir 7 kwietkos newienokios, beweik kiekwienos knygeles kwietku iszmarginimas wis kitokis.

"Lietuvos" agentai.

NEW YORK, N.Y.
A. Lesniewskis, 144 E. Houston St.
ALLEGAENY, PA.
S. Dominaitis, 1436 Adams St.
So. BOSTON, MASS.
Nikod. Gendrolis, 213 Athens St.
WORCESTER, MASS.
K. W. Błażaitis, 18 Union ave.
NEW YORK, N. Y.
Jonas Nujokas, 336 Broome st.
NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 180 Ferry st.
BROOKLYN, N. Y.
Stanislowas Rinkewiczius, 73 Grand st.
K. Balcziunas 256 Grand st.
ELIZABETH, N. J.
Jurg s Orinikaitis, 75 Wall st.
SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 133 S. Main st.
PITTSTON, PA.
Alek Lakaviczia, 109 Even st.
WATERBURY, CONN.
Jonas Tareila, 677 Riverside st.
WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas,
E. ST LOUIS, ILL.
J. J. Rażokas, 471 Collinsville Ave.
NEW BRITAIN, CONN.
Motiejus Możeika, 11 E. Lawrell st.
BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st
PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignotas, 1124 S. Front St.

"Lietuvos" keliaujanti agentai.
Jurgis Kazakewiczia,
Juozas Petrikis,
Juozapas Matutis,
Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos użsiraszyti "Lietuvą" ir prenumeratą jiems użsimokėti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knygas uż tą paczią prekę kaip ir redakcijose.
"Lietuvos Iszleistuve.

Keletas żodżiu in silpnus ir serganczius vyrus kurie reikalauja daktariszkos pagelbos.

DAKTARAS B. M. ROSS,
Pagarsejes Chicagos Specijalistas ir pasekmingas gydytojas vyriszku ligu.

Girdedamas diena nuo dienos jog daug lietuviu, kurie jieszkodami tikros daktariszkos pagelbos, tankiausiai patenka in rankas tokiu daktaru, kurie visai nieko neiszmanydami apie gydyma vyriszku ligu, netik ka nepadaro żmogui mażiausios naudos, bet dar begediszkai apipleszia, asz budamas specijalistu vyriszku ligu, pasiryżau praneszti lietuviam, idant żinotu kur tikrai gali rasti teisinga ir atsakanczia daktariszka pagelba reikale.

Nemislyk jog jusu liga yra neiszgydoma delto kad koki felczeriai ar studentai medikaliszkuose institutuose ar dispenserese negalejo jus iszgydyti. Nesiduok prigauti tokiem daktaram kurie żadedami gydyti dykai iki iszgyjimui arba iszgydyti użsenejusia liga uż kokius penkius dolerius, pritraukia żmogu ir ne tik ka aplupa, bet dar labiau padidina liga ir apsunkina iszgydyma.

Jokis geras ir atsakantis daktaras negydis dykai, bet duos tiktai roda.

Asz gydydamas ir tirinedamas vyriszkas ligas su virszum 20 metu ne tik ka ingavau atsakancziausia praktika, bet pasiseke man iszrasti, man vienam żinomas gyduoles, su kuriom asz iszgydżiau tukstanczius vyru, sugrażinau jiem sveikata, tvirtuma ir vyriszkuma.

Mano ofisas yra inrengtas su virszum 20 metu, turiu naujausio iszradimo geriausius instrumentus del darymo egzaminu, elektriszkas gydymui maszinas, ir garsiausia ant viso svieto Roentgeno szviesos spinduliu maszina, su kuria galiu matyti per visa żmogaus kuna ir tokiu budu atrandu użsisenejusias ir pasislepusias ligas.

Asz gydau elektrika ir gyduolem. Mano gydymas yra naujausias, geriausias, teisingiausias ir tikriausias. Kożnam duodu tiesdariszka użtikrinima iszgydymo. Mano prekes yra kożnam prieinamos ir kożnas gali but sveiku ir tvirtu vyru. Jokis daktaras nesusilygins su manim gydyme vyriszku ligu, nes asz savo gyduoles ir buda gydymo laikau paslaptyje.

Asz iszgydau visiszkai kraujo użnuodyjima, reumatizma, użsenejusias paslaptingas ligas ir ligas paeinanczias nuo żagimosi save ir iszdykumo. Jeigu turi gelyma kaulu, svaigima ir skaudejima galvos, skaudejima po krutine, sanariu, nugaros ir kryżiaus, gelima ar nepaprasta plakima szirdies, użyma ausyse ir galvoje, drebejima ir vaikszcziojima kraujo, pamelinavusius paakius, puczkuczius (spuogus) ant veido ar kuno, geltonas plemas ar ronas ant bile kokios dalies kuno, puvima ar skaudejima gerkleje, użkietejima viduriu, bjaurius ir baisius sapnus, sunkuma ant koju, indubusias akis, jeigu iszeina sekla laike miego ar prie nusiszlapinimo, jeigu negali miegoti ar valgyti, jeigu esi nuolatai nuvarges ir pailstantis, esi baugus, gedingas nusimines, użsirupines ir nustojes vilties, jeigu lytiszkos dalis yra nusilpneje teip jog negali atlikti vyro priderysczių ir neturi vaisiaus, jeigu esi użkrestas kokia liga, tai ateik ar raszyk pas mane, o asz duosiu teisinga ir tikra roda dykai.

Asz iszgydżiau ligas kurios żmogu yra kankine per 15 metu ir daugiaus, ir kuriu kiti daktarai neinstengdami iszgydyti, pripażino neiszgydomom.

Vienas dalykas kuris labai klapatina vyrus, yra susiszlapinimas lovoje, bemiegant. Jeigu turi mineta klapata, tai atsiszauk pas mane, o trumpam laike liksi iszgydytu ant visados.

Su guodone **Dr. B. M. Ross**
175 S. Clark St., kampo Monroe St., antro floro, Chicago, Ill.
Ofisas atidarytas kasdiena nuo 9 iki 4. Panedelio, Seredos, Pętnyczios ir Subatos vakarais nuo 7 iki 8:30. Nedelioj nuo 10 iki 1.

LIETUVIAI PAS LIETUVIUS!

Ar reikalauji turėti gerą laikrodėlį, lenciugelį, żiedą, laikrodį, armoniką, skripką, rašomą mašinukę ir visokių kitų auksinių ir sidabriniu daiktų. Tą viską galite gauti didėliam pasirinkime pas mus. Visus daiktus išsiunčiame į visus Amerikos miestus ir miestelius savo kaštais. Mus prekės visada mažesnės ant 25% už kitų. Teip-gi dėl guodotinų Draugysčių padirbame ženklelius, (spilkas) pečėtis ir tt., darbą atliekam greitai ir gražiai. Kiekvienam prisiunčiam DYKAI mus didelį KATALIOGA su 164 puslapiais, kas tiktai prisiųs savo adresą ir už 5 centus markę, dėl apmokėjimo pačto kaštų. Adresuokite teip:
DAMIJONAITIS & CO.,
3111 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

FOTOGRAFIJOS.

Mano fotografiszka galerija intaisyta su naujausiais iszradimo aparatais, kasztuojancziais $700. Visokias fotografijas kaip pavieniu ypatu teip ir grupu padarau kuo tikriausiai ir grażiausiai ir VISA SAVO DARBA GVARANTUOJU, o jeigu kam nors mano darbas nesidabotu, tai pinigus sugrażinsiu. Ant nuėmimo veselių fotografiju turiu grażiausias dekoracijas ir prie tokiu fotografiju duodu puikias dovanas jauniemjiem ir kitiem. Ateikite persitikrinti, o daugiau kitur neeisite.
J. P. Rashinskas, lietuviszkas fotografas,
3213 So. Morgan St., Chicago Ill. 1 blokas nuo lietuviszkos bażnyczios.

Mano aptiekoje randasi GERIAUSI LIETUVISZKI DAKTARAI.
Gydo visokias slaptingas ir użsisenejusias ligas
D-RAS KAZIMIERAS BUTKEVICZIA
specialistas moteru ir vaiku ligu. Priima ligonius kasdien nuo 2 iki 6 val. po pietu. Pas mane gausite: Tikras Palangos Trejas devyneres. Auszros Hromo Balsama, gydanti kosoli, slutes ir plaucziu gedima. Ateikite ar raszykite lietuviszkai ant adreso: APTIEKA MAGISTRO FORMACIJOS.
D. GIACZO,
4556 S. Ashland Ave. terp 45 ir 46-tos ul. Chicago, Ill.

Linksma bus tavo namuose,

Jeigu nusipirksi viena iš musu HOME MUSIC BOX. Yra tai DYVINAS IR PIGIAUSIAS MUZIKALIŠKAS INSTUMENTAS, duodantis daugiau linksmybės, neng ŠIMTO DOL. VERTI VARGONAI. Kiekvienas gali ant jo grajyti, mokslo nereikia, ir mažas vaikas mokės ant jo grajyti. Pirkes jį nusidyvysi išgirdes jo balsa. Jis grajyja su virš 100 visokiu meliodiju, ka pamatysi iš drauge gauto dainu surašo. Jis gali būti vartojamas bażnyčioje, iškalose, giesmininku draugystėse ir visur prie dainu ir šokių. Nuo vieno baliaus galima surinkti visus jo kaštus parsamdżius jį vieton baliaus muzikos. Jis grajyja visus senus Himnus, maršus, valcius, polkas, kadrilius, operu meliodijas ir vėliausias dainas. Gali grajyti nuolatai ta pačia meliodija arba kas kart nauja. Grażioje skrynutėje kaštuoja tik $6.00. Prisiusk $2.00, o rešta użmokėsi kada jį atveż. Agentai ant jo daro didelius pinigus. Prisiusk 2c. o gausi katalioga. Adresuok:
STANDARD MFG. CO., 29 Beekman St., P. O. Box 1179, New York. Dept. 9.

D-ras A. L. Graiczunas,
167 W. 18-th St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas be skirtumo: vyru, moteru ir vaiku. Reikale kreipkites ant augszcziaus padeto adreso.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Sześć puikias Fotografijas; uż tuziną tiktai
$2.00

D-ras A. M. Bacevicze,
Persikele isz Chicagos in Scranton, Pa. po nr,
421 Penn. ave., Scranton, Pa.
Gydo visokias ligas be skyriaus ir viska użlaiko tvirtoje paslaptyje. Uż tai lietuviai, kurie tiktai reikalauja daktariszko pagelbos, tegul kreipiasi pas savo tautos daktara, su kuriuom savo prigimtoje kalboje gali susikalbeti ir gauti visa roda.
Lietuviai, norintiejie gauti pagelba per gromatas, isz kitu miestu, tegul pilnai apraszo savo liga, o tada gaus pagelba.

Daugiau kaip 30 metus izsmegintas!
Dr. RICHTERO wisam swietui żinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo, Neuralgijos, Sausgelos, Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku skaudejimu.
uz 25p. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street, New York.

Tikrai lietuviszka krautuve VALGOMU DAIKTU.
Praneszu visiems kad atidariau pirma tikrai lietuviszka krautuve visokiu valgomu daiktu, kaip tai: szviežios ir rukitos mesos ir visokiu groseriszku daiktu. Dirbu geriausias krajavas deszras ir kitokius valgomus daiktus sutaisau kuogeriausiai. Prekes mano pigesnes kaip kitu. Meldżiu pas mane atsilankyti, o persitikrinsite kad pas mane gausite geresni tavora ir pigiau kaip kitur.
JONAS VALAUSKAS,
19 Cross St., Boston, Mass.

[Laboratory 313 Bedford Ave.] Geriausia gyduole ant użlaikymo plauku.

AR SLENKA PLAUKAI? AR NORI KAD ANT PLIKOS GALVOS UŻŻELTU.
Kurie nori iszsigydyti ir praszalinti ligas, tegul kreipiasi prie Europeiszko Prof. ir Dr. BRUNDZOS, o su kurie roda tukstancziai ligoniu trumpame laike pasigelbo vien tik pagal jo metoda ir hygeniszka użsilaikyma ir tt.
Klausenti rodos per gromatas adresuokite teip:
J. M. Brundza Co.
New York & Brooklyn, U. S. A.

AR REIKALAUJI?
Knygu, Abrozu, Abrozeliu, grażiu su paincziavonems gromatoms Popieru, drukojamu Maszinukiu? Ta viska gali gauti Lietuvos redakcijoj. Czia gali gauti visokias lietuviszkas ir lenkiszkas knygas kokios tik ant svieto yra. Raszyk o gausi Katalioga.
Ar reikalauji szifkortes? Raszyk o gausi prekes ant visu laivu.
Ar reikalauji siusti pinigus in kraju? Raszyk, o gausi prekes.
Pinigai pasiusti per Lietuvos redakcija greicziausiai suvaikszczioja, niekada ne żusta, o prekes pigesnes kaip kitu.
Lietuvos redakcija teipgi użsiima iszkolektavimu pinigu sudetu bankuose ir uż algas. Ta viska atlieka uż labai mażą preke. Ko tik reikalauji raszyk indeda masuż 2c. marke ir gausi atsakyma.
Adresuok.
A. OLSZEWSKI
924 33-rd St. Chicago. Ill.
Sub Sta. 60.

VYRAI AR ZINOTE?
Kad asz atidariau nauja lietuviszka karczema po numeriu 3321 Auburn ave., kur randasi visoki gardżiausi gerymai, geriausi cigarai, szalcziausias ir skaniausias alus. Ateikite pamatyti ir to visko pabandyti. Teipogi turiu dailiausia, szviesiausia ir didżiausia Lietuviszka Sale del mitingu, veseliju, baliu ir kitokiu pasilinksminimu, ir geriausia użkandi ant viso Bridgeporto. Atvażiave isz kitu miestu, gali pas mane gauti geriausia nakvyne. Su guodone,
Petras Szlakis,
3321 Auburn Ave. CHICAGO.
Tel. Root 21.

Biblija
turinti 382 pusl. su 379 abrozais, yra tai vienatinė ant svieto Biblija su lotyniškom litarom 1869 iš po spaudos. Yra akyva kožnam vyrui ar moterei; ši knyga bus verta $5.00, dabar gaunama vien pas agenta Ant. Żemaiti, 3140 S. Morgan st., Chicago, Ill. tik uż $1.00. Pinigus siuskite vien registruotam laiške.

Popieros Dykai.
Grażiausios ant svieto gromatoms popieros, su grażioms net isz Paryżiaus kvietkoms, dainoms, pasveikinimais ir paveikslais parsiduoda labai pigiai. Tuzinas popieru su kepertais 25c. 6 tuzinai uż $1.00. Pinigus żemiaus vieno dolerio galite prisiusti paczto markemis. Agentai ant ju daro gera uždarbi. Adr.:
W. UKMAN,
Box 14, Sta. W. Brooklyn, N.Y.
(13—3)

SVEIKATA

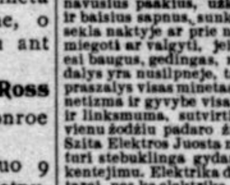

Jeigu turi skaudejima ir svaigima galvos, skaudejima po krutine, sanariu, nugaros ir kryżiaus, reumatizma, sunkuma ant krutines, neparasta szirdies plakima, użyma ausyse ir galvoje, drebejima ir vaikszcziojima kraujo, pamelinavusius paakius, użkietejima viduriu, bjaurius ir baisius sapnus, sunkuma kojose, jeigu iszeina sekla naktyje ar prie nusiszlapinimo, jeigu negali miegoti ar valgyti, jeigu esi nuvarges rytmetyj, esi baugus, gedingas, nusimines, jeigu lytiszkos dalys yra nusilpnejusios, tai musu ELEKTROS JUOSTA praszalys visas minetas symptomas, priduos magnetizma ir gyvybe visam kunui, meile, tvirtuma ir linksmuma, sutvirtina nusilpnejusius nervus; vienu żodżiu padaro żmogu kaip naujai gimusi. Szita Elektros Juosta neszlojasi ant gryno kuno ir turi stebuklinga gydancza galybe virsz minetu kentejimu. Elektrika dabar vartoja garsiausi daktarai, nes ka elektrika padaro tai to gyduoles negali. Del geresnio paaiszkinimo ir rodos raszyk, indedamas marke, ant szio adreso:
John's Supply House,
3215 S. Morgan

Vienatine Lietuviszka Aptieka Chicagoje!
— Atkreipiame lietuviu atydą ant vienatinės lietuviszkos aptiekos Chicagoje, kurioje galima gauti visokias gydyklas ir żoles kokios tiktai europėjiszkose aptiekose randasi ir uż pigesnę prekę negu kitose aptiekose. Czia galima lietuviszkai susikalbėti ir, jeigu reikalinga, gauti daktariszką rodą dykai; uż rodos davimą mokesties nereikalauja.
Teipgi szioje aptiekoje gali gauti visokių lietuviszku knygų, abrozėlių, grażių su pavincziavonėmis popierų gromatoms ir tt. Teip pat gali gauti szifkortes ir pasiųsti pinigus į krajų, ir tą visą galima atlikti lietuviszkoje kalboje.
Aptiekos adresas:
167 W. 18th st., kertė Union prie pat bażnyczios Apveizdos Dievo parapijos.

VOKISZKA UZCZEDYJIMO BANKA.
Pietvak. kampas Baltimore ir Eutaw ul.
BANTIMORE, MD.
Atdara kasdien nuo 9 iki 3 valandos. Ketvergais ir vakare nuo 6 iki 8 val.
Priima pinigus ant użczedyjimo nuo mażiausios iki didżiausios sumos ir uż juos moka pracenta. Pinigus skolina tik ant geru properczių, teip kad jie niekada negal żuti.
CHAS SPILMAN, prezidentas,
CHAS A. SINGDVALD, vice-prez.

Kas isz amerikiecziu nori gauti
"Darbininku Balsa"
ir kitus prigulinczius Lietuviu Soc. Dem. Part. rasztus, siusti "Dar. Balsui" rankraszczius, pinigus ar tureti kitus kokius reikalus, tesikreipia su tuomi prie musu draugo, Miszeikos.
Adresas.: V. Miszeika,
95 Canalport ave., Chicago, Ill.

Nereikia moket nei dolerio kol iszgysi.

State Medical Dispensary,

66 E. Van Buren Street,

PIETVAKARINIS KAMPAS STATE UL., CHICAGO, ILL.

Didżiausia Gydinyczia Użsisenejusiu, Chroniszku, Gedingu Vyriszku Ligu.

Prakalba į jaunus vyrus.

Jeigu ką galima apgailestauti tai tą, kurs vaikščioja diena po dienai żinodams esąs kaltu papildymo bjaurių papročių, jausdamas kad jo apsėjimai pasakoja jam gėdingą istorija jo griekų.

Mes matome dygstančius bjaurumus netikusių papročių, nereikalaujame todėl nė šnekėti apie symptomas ir jų priežastis. Jus jau żinot. Mes esame jau gale kelio. Kaip toli tu esi ant to kelio, żinai, bet kada dasieksi galą, tas priguli nuo paties.

Tu esi dar pavasaryje gyvasties, todėl negali buti auka nykstančios vilties, nykstančios laimės, ir żiurite ant tamsios ateities, neturinčios vyriškos garbės, neturinčios paguodonės nė meilės nuo moterų. Jeigu paklausysi persergėjimo ir geros rodos ir tuojaus jieškosi atsakančio gydymo, tai dar tukstančiai gausių palaiminimų gali tau gryżti, ir saulės šviesa vėl giedrei tau šviesti, nors dabar esi po tamsiu debesiu slėgiamas.

Atminkit jog svietas mažai apstoja apie mażgales ir nusilpnėjusias ypatas. Laimė ir moterių paguodonė yra tik dėl tvirtų, pilnai galinčių ir magnetiškų vyrų, per kurių nervus mažiausias dasilytėjimas perbėga su energija ir gyvu jausmu. Jieškok visko ką tik gamta ir amatas padarė galimu ir naudokis iš kiekvienos linksmumo progos.

Jei reikalauji pagelbos, mes esame ant to idant gelbėti. Didelis ir ilgas tyrinėjimas išmokino mus paźinti żmonių ligas ir jas gydyti. Mes norėtume su Tamista asabiškai pasišnekėti, bet jeigu negali ateiti, tai rašyk. Tavo gromatos bus użlaikytos paslaptyje, ir apart mus daktarų niekas kitas neżinos kad rašei ir ką rašei. Rašyk be baimės, apsakyk visą teisybę apie savę, apie savo budą, o mes pasakysime ką turi daryti. Mes netik kad użslėpsime tavo paslaptybes, bet dar padėsime tau jas użmiršti.

Ligos pilnai išgydytos tuojaus iš mislies pranyksta.

Specijališkas prakalbėjimas į pus-amżinius vyrus.

Ar pats esi apkrautas nereikalingais apsunkinimais? Ar użgavo tavę kvailumai, persižagimai, išdykumai ar apšmeižimai? Ar jauti nuolatai didinantiesi negalėjimą, kuris yra klapatyjantis, neparankus, kankinantis? Ar puslė prie mažiausio susijudinimo duoda norą nusišlapinimo, bet su sunkumu? Ar turi limpančius ir balzganus paveiksle siulų nubėgimus? Ar esi daug maż użpiktinantis ar netinkantis atsitikimuose? Ar visados turi drąsą ir protą su savim? Ar juos visados gali pašauktie ant pareikalavimo? Ar esi toks tvirtas, stiprus, greitas, galintis ir atsakantis kaip vyrai tokio amžiaus turėtų buti? Jeigu ne, tai pasirodavyk su mumis; mes esame specijalistai vyriškų ligų, mes išgydome tokias ligas, kokias kiti tik mėgina praktiką daryti.

Specijališkas prakalbėjimas į apysenius vyrus.

Ar jusų nervų sistema yra atsakančiam stiprume? Ar esi liuosas nuo nerviško, urinariško ar lytiško silpnumo ar suerzinimo? Ar kiekvienam atsitikime esi lygus pareikalavime? Ar esi abejonėje, negali atlikti priderysčių su linksmumu? Ar gyvumo galybė ir veikmė nupuolė żemiau laipsnio? Ar erzinimai klapatina, negalingumas kankina, ar silpnumai atitraukia nuo linksmumo ir galingumo? Ar turi silpnus inkstus ir sujudinančią puslę? Ar turi tankų norą šlapintiesi? Ar pradėjimas ir baigimas šlapinimosi eina su dideliu sunkumu? Jeigu teip, tai ateik peršnekėtie tą viską arba rašyk. Mes galime suteikti tau didelę pagelbą. Mes turėjome daug praktikos gydyme specijališkai vyriškų ligų ir jeigu pagelba ir išgydymas yra galimu, mes sugrażinsime tau sveikatą.

Mes gydome visas specijališkas vyrų ligas.

Mes gydome jas atsakančiai ir dėlto mums sekasi išgydyti. Musų praktika ir observacija yra didelė ir pamokinanti. Mes turime platų ištyrinėjimą ir originališkus išradimus, kurie suteikė mums praktišką viršų ant privatiškų ir ypatiškų vyriškų ligų.

Mes trokštame sueit ar susirašyti su vyrais visokio amžiaus, visokio użsiėmimo, kurie yra silpni, nerviški, nupuolę dvasiškai ir fiziškai, nustoję kantrybės; kurie kenčia użsisenėjusias ligas, persidirbimą, rupesčius išdykumo, persiżagimo negamtiškų veikmių, nusilpninančių nubėgimų, genito-urinariškų erzinimu, negero išlavinimo ar pustyjimo reikalingų organų, turinčių silpnas lytiškas kuno dalis, netinkančias apsivedimui.

Pirma Roda Dykai. Draugiszkas pasisznekejimas ar susiraszymas nieko nekasztuos, o tas gali sau użczedyti daug nespakainumo, paojaus ir kaszto.

Ne atidek jieszkojimo pagelbos laukdamas parankesnio laiko, nes liga didinasi. Dabar gali but iszgydytu pigiau negu paskui, kada liga tvirtai kada insiskverbs in kuna.

State Medical Dispensary,
ANT
Pietvakarinio kampo STATE ir VAN BUREN ul.
Inejimas per 66 E. Van Buren Street.

Offiso valandos: nuo 10 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. po pietų. Nedėlioms, nuo 10 iki 12 ryto tiktai.

Ar żinote Lietuviai?
kad
JUOZAS CHASNA
użlaiko geriausia Saliuna visam E. St. Louis'e, kur gelite gauti geriausio Alaus Degtines ir Cigaru pirmos kliasos.
Teipgi siuncia pinigus in visas dalis svieto, parduoda szifkortes ant visu liniju, pigiai ir greitai. Todel kokiame reikale kreipkites tik pas savo tautieti,
J. CHASNA,
548 N. 3rd St., E. St. Louis, Ill.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

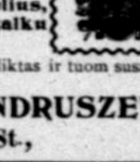

Guodotinoms tautiszkoms ir bażnytinems Draugystems iszdirba:- Karunas, Amerikoniszkas Weliawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenklelius, Kepures ir del Marszalku paredus.
Guodotiniems Kunigams iszdirba:- Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas ir wisus bażnytinius paredus. Visoki darbai atlieka artistiszkai in laika.
Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu prideranczial atliktas ir tuom suszelpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,
T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

SERGANTIEMS
Gvarantuojame pilna iszgydyma.
Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas ir pavitszines ligas, kaip antai ligas szirdies, plaucziu, inkstu, pilvo, galvos skaudejimus, silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas silpnybes, szleivuma, sutinima, veżi, blykszle pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyżiu ir tt. Praszalinu gumba, gydau gimdymo ligas, visokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagelba geriausiu elektriszku prietaisu.

Lytiszku daliu ligas
iszgydau per keleta dienu, kraujo użnuodyjimus, odos ligas, semens begima, żaizdas gerklej ir burnoj, nosyj, akyse ir ausyse, netekima vyriškumo, lyczių nusilpnejima ir tt. gydau kuopasekmingiausiai ir gvarantuoju Pilna iszgydyma. Chroniszkos ligos yra mano specialiszkumu. Gyvsidabrio nevartoju. Nuodugnus iszegzaminavimas ligonio ir jo iszgydymas— tai yra mano priderystė.
DR. LANDES
Szpitolinis specialistas.
134 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave., NEW YORK.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedelioms nuo 8 ryto iki 4 po pietu.
Negalinti asabiszkai atsilankyti, gali paraszyti laiszka; butinai reikalaujame pacijento inatikejimo.
Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital. Direktorius Medicininszko Instituto.

F. P Bradchulis
Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709.
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.
Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip ciwiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.
Res. 168 W. 18th Cor. Union St.
Telephone Canal 484.

Deimanto Elektrikos Kryżius.

Jis teipgi vadinamas Wolto Kryżiumi, išrastas Austrijoje prieš keletą metų ir tuojaus tapo vartojamas Prusuose, Pranzuzijoje, Skandinavijoje ir kitose Europos viešpatystėse kaipo vaistas nuo reumatizmo ir kitokių ligų.

Deimanto elektriškas kryžius gydo: reumatizma, neuralgiją, kryżiaus skaudėjimą, vidurių skaudėjimus, silpnumą, nerviškumą, nemigą, hysteriją, paralyżių, epilepsiją, apopleksiją, dusulį, trukumą proto, nuomirinį, użkrėtimą kraujo, neżlebčiojimą, stoką apetito ir vidurių skaudėjimus.

Lengvuma pajaučia po kelių adynų, kartais po kelių dienų. Šis kryżius privalo nešioti dieną ir naktį ant šilkinio šniurelio użsikabinęs ant kaklo teip, kad kryżius karotų sulyg duobutės po krutine atgręžtas mėlynaje puse į kuną.

Prieš użsikabinimą ir po użsikabinimui sykį ant dienos reik tą kryżių įmerkti į vasarośiltį actą ant poros minutų. Vaikų kryżius reikia merkti į silpnesnį actą.

Prekė šio kryżiaus $1.00. Siuntimo kaštus Suvienytose Valstijose ir Kanadoje mes patys apmokame. Gvarantuojame kad šis kryżius yra geresniu vaistu uż elektriška diržą, kurs nuo 19—20 sykių yra brangesnis. Geresnio valsto uż ši kryżių nėra, todėl jis privalo rastis kiekvienuose namuose, pas kiekviena żmogų, sveika ar ligotą.

Prisiųsk $1.00 per expresa ar pačto Money Orderi, arba regis truotoje gromatoje, o mes prisiųsi me Deimanto Elektrišką Kryżių DYKAI. 6 kryżius gausi uż $5.00.

Tukstančius padėkavonių gauname nuo ypatu išsigydżiusių su pagelba šio kryżiaus. Żemiaus patalpiname viena iš tokių padėkavonių:

NEW ORLEANS, LA. Liepos 28, 1902. Guodotinas Pene!— Čia prisiunčiame Jumis $5.00 ant penkių elektriškų kryżių. Pirmiaus gautiejie kryżiai gydo stebuklingai. Meldżiame šiuos prisiųsti kogreičiausiai. SESRYS BENEDIKTINKOS. 2824 Douphine st., New Orleans, La.

THE DIAMOND ELECTRIC CROSS CO.,
306 MILWAUKEE AVE., Dep't 27; CHICAGO, ILL.

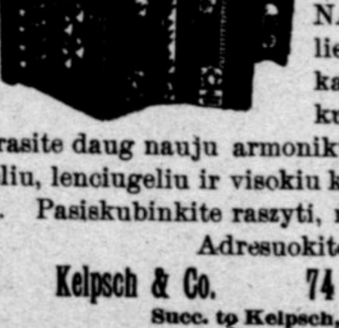

Dykai prisiusime kożnam ant pareikalavimo musu NAUJA lietuviszka katalioga, kuriame atrasite daug nauju armoniku, laikrodeliu, lenciugeliu ir visokiu kitu daigtu. Pasiskubinkite raszyti, nes szventes artinasi.
Adresuokite teip:
Kelpsch & Co. 74 Centre St., Chicago, Ill.
Succ. to Kelpsch, Norciko & Co.

LIETUWIU DAKTARAS
MARJA DOWIATT,
Kauno gub. Szauliu pawieto.
723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.
Telefonas: Canal 78.
Telefonu galima isz kiekwienos aptiekos.